

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSEJIS - SEPTEMBER 15, 1989

Nr. 180

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Sąjūdžio Selmo nepaprasta sesija

Vilnius. — SIA pranešimu, Mokslių Akademijos salėje įvyko neeilinė Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo sesija. Jos metu, tarp įvairios dienotvarkės punktų, buvo ir Lietuvos politinės padėties apžvalga.

Sąjūdžio pirmininko pranešimas

Sąjūdžio Seimo Tarybos pirmininkas prof. Vyt. Landsbergis pranešė apie politinę padėtį Lietuvoje. Jis konstatavo, kad rugpjūčio 26 d. smogtas smūgis Baltijos tautoms ir demokratiškesiems judėjimams neišvengiamai turės pasekmių. Informacija, kaip reaguojama respublikoje, padės numatyti konkrečius žingsnius ateityje. TSKP CK pareiškimas reakcingas pertvarkos požiūriu, antibaltiškas iš esmės, parašytas didžiausios diktato tonu, kupinas blogo jausmo ir kurstantis blogą jausmą. Psichologinis karas, gal net teroras, turi tikslą palaikyti Baltijos tautas, supjudyti tarpusavyje tam, kad psichologiškai paruošius, būsimos prievartos priemonės įtikintų dalį gyventojų, kad reikėjo tokių priemonių imtis.

Matant tą psichologinio karo tikslą, rezultatas priešingas; pajautas rūpintis ir moralinis ir teisinis pranašumas. Dar vienas konsolidacijos momentas — pačių respublikų politinių jėgų įvairovės tolerancija. Taip pat pavyko išvengti konfrontacijos su AT.

Visi vienodai įžeisti

TSKP CK kreipimasis sužaido kitų Lietuvoje gyvenančių tautų pilietinę sąmonę; tie, kas ejo į Baltijos kelią dabar vienodai įžeisti.

Kaip paruošiamos būsimos prievartos priemonės — skelbia pasirodžiusios proklamacijos. Kaip galėtų būti atsakoma į kai kurių jonių vadovų organizuojamus nokautus — gamyklų sustabdymus direktorių valia? Kaip taikyti įstatymą šiuo požiūriu, kaip suskaičiuoti nuostolius ekonominio boikoto sąlygomis? Turint omeny, kad dalį ekonominio sabotažo akcijų imasi organizuoti partinių organizacijų sekretoriai, tenka konstatuoti, kad toks nepaklusnumas — atsilikimo pradžia. Profesorius pasakė, kad besikuriančius komitetus turėtume vadinti partokratijos gynimo komitetais. Štai Moldavijos komitetas „kreipėsi“ į Maskvą, prašydamas komisijos ir tokia buvo sukurta. Tos komisijos paskyrimas vėl panašus į CK dokumentą, nors CK nepesėdžia. Tie klausimai turėtų būti keliami kaip antikonstitucinė veikla.

Savo kalboje profesorius palietė ir kitas politinio gyvenimo problemas.

Atstovų pasisakymai

Seime pasisakė atstovai iš apylinių. Jie apibūdino esamą politinę padėtį. A. Goredockis, Ignalina — tiek „Jedinstvo“ mitingus Snieckuje, tiek streikų komitetus organizuoja Snieckaus partinis aktyvas. Dalis inžinierių atsisako įeiti į tuos komitetus, didžioji žmonių dalis — pasyvi, todėl būtina suaktyvinti LPS Tarybos narių susiti-

kimus su snieckiečiais. Politinių įvykių raida rodo, kad „liaudies gėnyčių“ vaidmens inspiracija eina iš centro.

Ilgūnas, Jonava — politinė situacija normali. Miesto vadovai palaiko sąjūdį, I ir III sekretoriai dalyvavo Baltijos akcijoje. Laiške „Pravdai“ smerkė TSKP CK pareiškimą. Nors tie, kas pasigėdė senų laikų, Narakaitės „Jedinstvo“ vadovaujami, pakėlė galvą.

Dionizas Varkalis, Klaipėda — „Jedinstvo“ organizuoja akcijas „tėvynė prašo mus apginti“. Skrenda iš Maskvos „emisrai“, praveda susirinkimus. Laivininkystės įmonė atsisakė pereiti į ekonominį savarankiškumą. Į šiuos dalykus miesto valdžia nereaguoja.

Kazys Alsinas, Šiauliai — „Jedinstvo“ siunčia laiškus į Maskvą. Lietuvoje gausėja mafiozinių gaujų, parduodančių gyventojams ginklus. Siūloma kreiptis į TSRS ginkluotąsias pajėgas, kad būtų sustabdytas šis procesas.

Sesijoje kalbėjo atstovai iš Marijampolės, Vilkaviškio, Kauno, Varėnos, Alytaus.

Rusų pritarimas

Apie politinę padėtį Sąjungoje informavo K. Uoka. Pirmoji streikų banga jau praėjo. Rusų demokratinės jėgos — su mumis, klausia, ar nereikia padėti. Jų reikalavimai daugiausia sutampa su mūsų: žemė - valstiečiams, fabrikai - darbininkams, valdžia - taryboms. Dėl fabriku nuosavybės mūsų nuomonės skiriasi; pereinant prie imonių reorganizavimo, reikalinga tai įteisinti įstatymais. Galima būtų pasinaudoti vengrų patyrimu.

Uoka pasiūlė ir Seimas pritarė, kad į teisininkų komisiją būtų įjungti atstovai iš Darbininkų sąjungos.

Sesijoje kalbėjo atstovai iš Demokratų partijos. P. Vaitekūnas informavo apie dalyvavimą Žmogaus teisių konferencijoje Lenkijoje. Sekanti konferencija numatoma Vilniuje.

Papildė Simono Daukanto paminklą, sukurtą skulptoriaus V. Grybo, artėjančios istoriko gimimo 200 metų sukakties progą atnaujino Daukanto vidurinės mokyklos mokiniai.

Admirolas William J. Crowe, dešinėje, JAV Jungtinio štabo viršininkas, ir generolas Michailas A. Moisejevas, Sovietų Sąjungos štabo viršininkas, kairėje, pasikeičia plunksnakočiais, kai pasirašo Maskvoje susitarimą, kad būtų išvengta netikėtų karinių nesusipratimų.

OSI sutinka su penktuoju Konstitucijos papildymu

New Yorkas. — Americans for Due Process praneša, kad OSI yra sutikę nebesipriešinti, jei Clevelando lietuvis A. Glodenis laikysis Amerikos Konstitucijos penktojo amendo privilegijas. Šis nepaprastas įvykis ateina tik porą savaičių po to, kai du skirtingi teismai New Yorko ir Indiano valstijose taip pat išmetė OSI įstaigas reikalavimus ir leido penktajam papildymui galioti dvejose latvių bylose.

Penktasis papildymas ar atitaisymas yra tradiciniai naudojamas kriminalinėse bylose. OSI yra pakartotinai argumentavę, kad jų bylos yra civilinės ir todėl nereikėtų leisti apkaltinti naudotis penktojo papildymo teise. Gynyba yra uoliai pristačius įvairiems teismams įrodymus, kad nors OSI bylos yra paviršutiniškai civilinės, OSI bylų pasekmės, kaip pavyzdžiui deportacija į Sovietų Sąjungą, viršija net kai kurias kriminalines pabaudas.

Vienas iš pagrindinių punktų tame Konstitucijos papildyme yra tai, kad niekas negali kriminalinėse bylose priversti žmogų liudyti prieš save.

Ukrainos sąjūdis

Kijevas. — Ukrainos gyventojai pradėjo gilintis į savo praeities istoriją ir organizuoti sąjūdį, kuris šiai respublikai iškovotų daugiau autonominių teisių iš Sovietų Sąjungos. Susirinkę įvairių pažiūrų veikėjai ukrainiečiai išrinko politinį veikėją ir poetą Ivaną Drachą vadovauti ukrainiečių sąjūdžiui, o jo padėjėju išrinko Sergejų Konevą, kuris yra deputatas naujajame komunistų Kongrese. Maskvoje ukrainiečių Helsinkio grupei vadovauja Anatolijus Dotsenko. Sergejus Konevas tuoj pareikalavo, kad konservatyvusis Sovietų Politbiuro narys ir Ukrainos Komunistų partijos vadovas Vladimiras Šterbitskis pasitrauktų iš pareigų. Ukrainiečiai jį kaltina daugeliu dalyku, o ypač, kad jis slėpė ilgiau Černobylio atominę nelaimę 1986 metais, dėl kurios įvyko tiek daug nelaimių ir žmonių gyvybių. Jis taip pat kaltinamas už daugelio ukrainiečių areštus ir tebelaikymu politinių kalinių kalėjimuose. Keliamas ir Ukrainos suverenumo klausimas su daugelio partijų sistema.

Patiko kapitalizmas

New Yorkas. — Kai čia buvo malūnsparniū Boris Jeltsinas skraidinamas aplink New Yorką ir kai priartėjo prie Lasivės stulosis, jis plačiai šypsojosi ir plojo rankomis ir spontaniškai pakėlė ranką pergales V ženklui. „Visas mano ispūdis apie kapitalizmą, Amerika ir amerikiečius, apie kuriuos man metų metais buvo grūdama, įskaitant ir Komunistų partijos istoriją — viskas tas pasikeitė 180 laipsnių kampu, kai aš čia esu tik pusantros dienos“, pasakė Jeltsinas, populiarusis Maskvos gyventojų atstovas. Skridamas kartu su D. Rockefelleriu jis taip pat paminėjo, kad coup d'état yra visai nerealaus dalykas šiuo metu. Bet kompromisų būdas yra tik laikina politika. Tikro pasikeitimo nebus, kol nebus pakeista pusė Centro komiteto ir pusė Politbiuro narių būsimame partijos 28 kongrese. Iki tol neįmanoma įgyvendinti perestroikos.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Šiandien prisimenamas Amerikos ambasadorius Jack Matlock, kuris, būdamas Amerikos delegacijos vadu, 1986 m. Jūrmalos konferencijoje Latvijoje pirmą kartą viešai išklė ne tik Latvijos, bet ir Lietuvos bei Estijos pavergimą ir pasakė, kad JAV nepripažįsta Sovietų Sąjungos įvykdytos Baltijos okupacijos. Matlock praityje yra buvęs specialiu asistentu prezidentui, o taip pat ir Saugumo Tarybos viršininku.

— Sovietų Sąjunga, kaip praneša sovietų ekonomistas Abel Aganbegyan, vienas iš Gorbačiovo patarėjų, pirkis sulaukiant teismo galutinio sprendimo, adv. Žumbakis savo teisiniais argumentais ir sukaupta medžiaga noriai dalinosi ir su kitais gynybos advokatais, kurie toliau tęsė kovą už penktąjį atitaisymą.

„Aš manau, kad su šiuo Clevelandiečio A. Glodenio laimejimu, kurio priežastis slypi eilėje kitų laimejimų prieš OSI ir daug metų teisiųjų grumtynių, OSI jau nebedrįs protestuoti teismui, kai apkaltintasis naudosis Amerikos Konstitucijos pataisymu, nes jie žinos, kad jie teisme jau pralaimės“, pareiškė ADP koordinatore Rasa Razgaitienė.

— Lyric Opera Chicagoje rytoj pradeda savo 35-ji sezoną su Puccini opera „Tosca“, kurioje titulinę partiją dainuos vengrė Eva Marton, barono Scarpijos — Siegmund Mingsgero, o zakristijono — Italo Tajo. Tenoro partiją, atsisakius Pavarotti, atliks tenoras Giuseppe Giacomini, kuris dainuos pirmuosiuose dvejuose spektakliuose. Kituose dainuos islandas Kristjan Johannsson.

— Belgrade Jugoslavijos vadai pasiūlė panaikinti Komunistų partijai vadovaujančią rolę.

— Salvadora kairieji partizanai pranešė, kad sutinka su ginklų paliaubomis ir nori pradėti pasitarimus su vyriausybes atstovais.

Liaudies Frontas laimi

Maskva. Azerbaidžano Liaudies Fronto vadai atšaukė streiką, kai daugelis jų politinių reikalavimų buvo patenkinti, praneša Sovietų televizija. Streikas tęsėsi visą savaitę. Jų Liaudies Frontas bus oficialiai pripažintas ir jų atstovai bus leista kalbėti specialioje tos respublikos Aukščiausios Tarybos sesijoje. Ten bus pareikšti principiniai reikalavimai grąžinti Nagorno-Karabacho teritoriją Azerbaidžanui. Šis ginčas tarp armėnų ir azerbaidžaniečių jau tęsiasi 18 mėnesių.

Baltijos komunistai neskelbia rinkimų

Ruošiamasi atsiskirti nuo Maskvos

Vilnius. — Sąjūdis šiuo metu yra tvirta jėga, rašo Chicago Tribune korespondentas Vincent Schodolski. Jie turi gerai aprūpintą įstaigą miesto centre, leidžia savo laikraštį, turi žinių agentūrą ir įstaigas bei kioskus visame krašte, kurie teikia informacijas gyventojams ir išklauso jų pageidavimus.

Laikraštyje rašoma, jog dar nėra nustatyta data, kada turi įvykti Lietuvoje rinkimai į vietines tarybas. Buvo planuojama rinkimus turėti rudenį, bet jie nukelti ir manoma, kad bus kada nors viduržiemyje. Oficialiai priežastis dėl ko nukelti rinkimai — reikia laiko susiorganizavimui. Ta pati priežastis Latvijoje ir Estijoje. Tačiau Frontai ir Sąjūdis mano, jog partija šiuo metu bijo rinkimų, kad nebūtų visiška pralaimėjimas. Tie rinkimai šiuo metu yra labai svarbūs. Jei Gorbačiovo politika perduoti kuo daugiau valdžios vietinėms taryboms veiks, tai jos turės daug galios sprendžiant ekonominius ir politinius klausimus.

Baltijos kraštai — pavyzdys kitiems

Beveik visose Sovietų respublikose pabudo noras savarankiškai tvarkyti savo politinius, ekonominius ir ekologinius reikalus. Baltijos kraštų komunistų partijos, kurių ekonominės ir politinės reformos yra daugiausiai pažengu-

sios visoje Sovietų Sąjungoje, įgijo didelį populiarumą ir būna pavyzdžiu kitiems respublikoms dar ir dėl to, kad pradeda atsiskirti nuo Maskvos. Baltijos kraštuose vedamos diskusijos kaip geriau suformuoti nepriklausomas komunistų partijas, kurios turėtų tik tam tikrus ryšius su Maskva, bet veiktų atskirai savo valstybėse.

Ukrainoje įsteigtas sąjūdis

Lietuvoje, sakoma, Komunistų partijos vadas Algirdas Brazauskas ta kryptimi yra daugiausiai atlikęs. Savo pasikalbėjime su „Pravdos“ dienraščiu, Brazauskas pasakė, jog ideja turėti nepriklausomą savo partiją yra labai populiari. Jis kritikavo Maskvą už tebetesiamą centralizaciją. Visi panašiai galvoja Estijos ir Latvijos partijų vadovai. Ypač didelis dėmesys skiriamas praėjusią savaitę įvykusiame Ukrainos steigiamam suvažiavimui, kurio metu buvo įsteigtas sąjūdis RUK. Tai rodo, jog Komunistų partijai teks susidurti su skirtinga jėga pačioje didžiausioje Sovietų Sąjungos respublikoje Ukrainoje.

Baltijos respublikų Komunistų partijos jau visas pusmetis svarstančios savo veikimo būdus, bet nerandancios kito sprendimo, kaip tik atsiskirti nuo Maskvos. Gyventojai nusisuka nuo partijos, daugelis net jos atsisako, jei klausoma Maskvos įsakymų.

Nauji komitetai gina stalinistinę sistemą

Palanga. — Sąjūdžio Informacijos agentūra praneša, jog rugsėjo 8 d. Palangoje įvyko LPS Palangos tarybos posėdis, kuriame buvo pasirašytas šis kreipimasis.

Lietuvos piliečiai!

Šiuo metu esančios tarybos yra sukurtos administracinio balsavimo, o ne demokratinių rinkimų keliu. Jiems vadovauja privilegijuoti partinio ir vykdomosios valdžios aparato darbuotojai. Tai iš esmės antižmogiška stalinizmo-breznevizmo sistema, sukūrusi partinių — administracinių organų valdininkų planą, kuris savo privilegijas laiko ir skelbia socializmu, o vadovavimą nerinktomis taryboms — tarybų valdžia.

Priešindami pertvarkai, siekiančiai sulaužyti tokią stalinistinę brežnevinę sistemą, kraštutiniai partinio — administracinio aparato reakcionieriai esamos tarybų valdžios ir esamo socializmo Lietuvoje išsaugojimui emė kurti komitetus. Mums socializmas — tai ne partinių ir vykdomosios valdžios aparato darbuotojų plani-

nės privilegijos, o žmonių siekiai laisvai gyventi laisvoje žemėje. Mums tarybų valdžia — tai ne privilegijuotų asmenų apsaugos nuo įstatymų sistema, o laisva, demokratinė visuomenė teisinėje valstybėje. Tik už teisę laisvai gyventi laisvoje žemėje, tik už laisvą, demokratinę visuomenę teisinėje valstybėje pasisakome mes, siekdami pertvarkos. Tie komitetai ir esama tarybų valdžia, iš esmės gina stalinistinę-breznevinę sistemą ir valstybę. Tai pavojingiausi ir reakcingiausi pertvarkos priešai.

Ne tokiems komitetams, ne tokiems komitetingams, ne išnaudotojiškam, privilegijuotam partinio — administracinio aparato darbuotojų klanui! Ne stalinizmo-breznevizmo restauracijai! Šalin tuos komitetus ir komitetingus!

Pasirašo LPS Palangos Taryba ir grupių įgaliotiniai.

KALENDORIUS

Rugsėjo 15 d.: Nikodemas, Eugenija, Rolandas, Rimigailė, Vismantas.

Rugsėjo 16 d.: Kornelijus, Kiprijonas, Eufemija, Liudmila, Edita, Jogintė, Kamilė, Rimgaudas.

ORAS CHICAGOJE

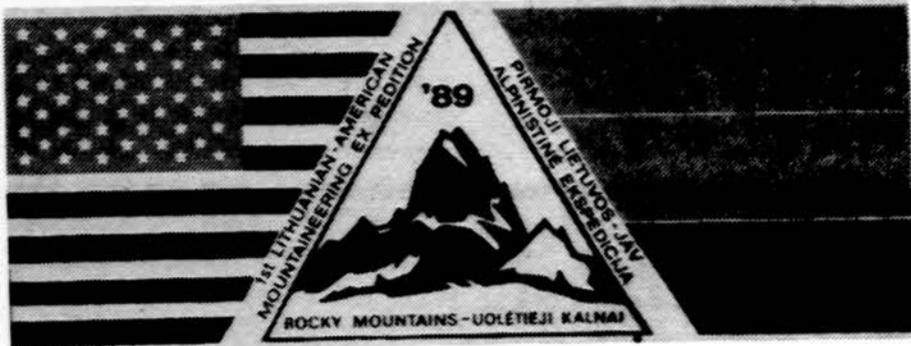
Saulė teka 6:29, leidžiasi 7:02. Temperatūra dieną 72 L., naktį 54 L.

SPORTO APŽVALGA

VILIOJA KALNŲ VIRŠŪNĖS

Jau daug metų, mano aistra — alpinizmas. Po kalnus išlaipiota ne tik Seattle apylinkės, bet ir Afrikoje, Himalajuose, Sovietų Sąjungos kalnuose. Įveiktą Aliaskoje atšaurioji McKinley. Kopiau su visų pasaulio kraštų pripažintais alpinistais.

Būdamas Sovietų Sąjungoje, kalnuose susipažinau su Lietuvos alpinistais. Susidraugavau su jų žymiu alpinistu Dainium Makausku, kuris yra įkopus į 4 aukščiausius Sovietų Sąjungos kalnus, daugiau negu 7 kilometrų aukščio ir yra nusipelnęs „Kalnų tigrų“ vardą. Apie lietuvių alpinistų žygius yra aprašyta knygos „Kalnai lieka rymoti“ ir „Kalnų takais“.

Pernai viešėdamas Lietuvoje ir skaitydamas paskaitas Vilniaus universitete, susitikau daug tautiečių alpinistų. Kartu su atgimstančia tauta, atsinaujino ir sporto reikalai. Su dideliu entuziazmu buvo atkurtas Tautinis Olimpinis Komitetas (TOK). Tokioje aplinkoje bendraujant kilo mintis, kad reikėtų organizuoti lietuvių alpinistų įkopus Himalajuose, kur jau laipioja visos Europos tautos. Ypač daug ten yra pasiekę mūsų kaimynai lenkai. Kaip tik tomis dienomis Vilniuje viešėjo žinoma Lenkijos alpinistė Vanda Rutkewicz, įkopusi į Everestą. Ji yra lietuvių kilmės: gimusi 1943 metais Plungėje. Jos motina yra Marija Petkūnaitė, ištekėjusi už karo pradžioje internuoto lenko Blochzkevicz. Kartu buvo ir Jerzy Kukuczka, antras po žymiojo Reinholdo Messner, įveikisio visus 14 pasaulio 8 — tūkstantininku.

Organizuoti įkopus Himalajuose nėra paprasta. Tam reikalingi aukščiausios kvalifikacijos alpinistai, turintys patyrimą dideliuose aukščiuose. Reikalingas visapusiškas pasiruošimas, geros treniruotės. Pagal šią programą dabar Seattle vieši penki žinomi alpinistai iš Lietuvos. Tai Lietuvos alpinizmo federacijos prezidentas Vilius Šaduikis, „Žalgirio“ alpinistų draugijos pirmininkas inžinierius Kęstutis Baleišis, Kauno alpinistų klubo pirmininkas docentas Rimvydas Simutis, chemikas — mokslo kandidatas Juozas Daugvila ir

profesionalus alpinistų gidas Dainius Makauskas.

Kaskadų kalnuose jau įveikta eilė viršūnių. Tai Cutthroat peak, Forbidden peak ir pati aukščiausia Washingtono valstijos ir Kaskadų kalnų viršūnė Mount Rainier, turinti 4392 m (14410 ft) aukščio. Kopėme šiaurinės sienos Nepriklausomybės ketera (Liberty Ridge). Mūsų grupės (5 svečiai ir aš) įkopus prasidėjo nuo Carbon River. Čia palikome savo automašiną ir užsidėjome kuprines. Per 5 valandas pakilome gražiomis kalnų pievomis iki šalia Carbon glacier esančios viršutinės akmenuotos morenos. Čia, pasistatę palapinę, apsinakvojome. Anksti rytą, perkirtę pilną plyšį ledyną, pradėjome kilti uolomis. Dar aukščiausias viskas apsnigta ir apledėjė. Ant batų užsidėjome taip vadinamas „kates“. Tik jų dantų pagalba įveikiame gana stačias ledo sienas. Vakarop pasiekiame Liberty Cap. Jau visi netoli pati viršūnė su didžiuliu krateriu Columbia Crest. Mat Mount Rainier yra užgesęs vulkanas. Jį taip pavadinu 1792 m. kapitonas George Vancouver, Anglijos admiralo Peter Rainier garbei. 1924 m. JAV senatas svarstė galimybę grąžinti jam seną indenišką vardą „Mount Tacoma“, kas reiškia „sniego kalnas“.

Viršuje buvo labai stiprus vėjas. Jausmas toks, kad tuoj kaip plunksnelė nuskrisi pavėjui. Ieškome užuovėjos po supustyto sniego karnyzais. Stačios palapinės, verdamė vakarienių. Bandome sušilti pūkiniuose miegmaišiuose.

Ryte neskubame. Laukiame, kad mus pašildytų saulė. Tik tada bandome apsiauti sušalusius batus. Pagaliau susiruošėme. Mums šviečia saulė, o žemiau — debesų jūra. Pakylame stačiu ledo šlaitu ir mes viršūnėje. Tai įvyko rugpjūčio 11 d. 10 val. ryto. Nors pašėlęs vėjas, iškeliami savo trispalvę. Sutraksoje foto aparatai. O toliau — greičiau žemyn, į kraterį. Jo užsnigtu dugnu pereiname skersai į kitą pusę. Leidžiamės — lengviausiu keliu sniego šlaitais pro Camp Muir.

Grįžus prie mūsų grupės prisijungė dar vienas žinomas alpinistas iš Oregono — Vincas

Pasaulio rekordas — tėvas ir penki jo sūnūs „Lituano“ futbolo klubo komandoje. Iš k.: Antanas, Erikas, Markus, Stepas, Henry, Jr., ir Henry, Sr., Jenigai, visi Major diviziono lygio žaidėjai.

Nuotr. Ed. Šulaičio

Futbolas Chicagoje

PUIKI PERGALĖ PRIEŠ „TREVIAN“

Mažėja gražioji ir stiprioji Marquette Parko lietuvių kolonija, mažėja ir futbolo žiūrovų arti mūsų vartų. Šį kartą vartininku žaidęs Antanas Jenigas (vietoje Leono Joniko), užtikrintu ir pasitikėjimo pilnu žaidimu, raminančiai veikė žiūrovus ir žaidėjus. Svečių spaudimas, nepasiekus įvartio, apie puslaikio vidurį atlyžo. Prasiidėję mūsiškių antpuoliai prie „Trevia“ vartų, dažniausiai baigėsi reto stiprumo šūviais Dievui į langus...

Gražiomis ir neuždelstomis pasuotėmis bei greičiu „Trevia“ atrodė pranašesni viršūnės aikštės, bet tikrų progų įvartiams pasiekti nesukombinavo. Trūko užbaigimo.

Antrojo puslaikio viduryje mūsų milžinas vidurio saugas J. Magda, iš T. Maestre pasuotės, su galva pasiuntė kamuolį į priešininko vartų kampą, pasiekdamas rezultata 1:0 „L“ komandos naudai.

Žiūrovai, kurių buvo arti 200, nors ir sėdėdami savo patogiose kėdėse, ar stovėdami pavėsyje, nusišluostė prakaitą ir lengviau atsidoso po seniai laukto įvartio.

Syečiai, stengdamiesi išlyginti, energingai užspaudė, bet jų staigūs ir planingi antpuoliai suduždavo į mūsų užtikrintą gynimą, kuriame mažiukas Steve buvo neprašinamas.

Rungtynės baigiantis A. Krygeris, gavęs iš T. Maestre žemą, užgriau pasuotė, surado jai vietą „Trevia“ vartuose — 2:0.

Rungtynės oras pasitakė idealus. Rungtynių teisėjas ir linijų pareigūnai savo pareigas atliko reikiamoje aukštumoje, todėl ir komandos sužaidė džentelmeniškai.

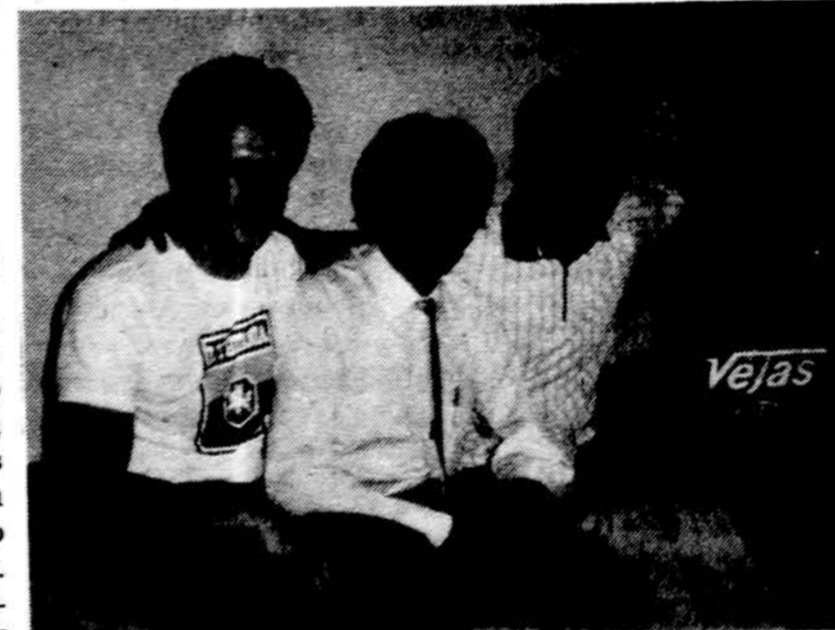
Nuotr. J. Reginienės

LIETUVOS ALPINISTAI CHICAGOJE

Vilniaus ir Kauno alpinistų atstovai, baigę savo ekspediciją Cascade kalnuose, Washingtono valstijoje, kelias dienas svečiavosi Chicagoje.

Susipažindami su lietuviškąja Chicago, lankėsi ir „Draugo“ įstaigoje. Apžiūrėjo įstaigą, spaustuvę, susipažino su redaktorais. Trumpai papasakojo savo išpučius JAV-se, žygi į 9-nių kalnų viršūnes ir ateities planus. Yra užmezgę ryšius su JAV-ių alpinistų klubais, o taip pat ir su lietuvių alpinistais. Ateinančią vasarą tikisi suruošti dvi ekspedicijas, kartu su amerikiečių ir išeivijos lietuvių alpinistais, į Tianšanio viršūnes Sovietų Sąjungoje.

Svajojama ir apie bendrą ekspediciją į Himalajų kalnus, bet tai kol kas tik svajonė. Alpinizmas gana išlaidus sportas. Lėšų stoka sulauki nuo didesnių užsimojimų. Lietuviams alpinistams linkime sėkmingai nugalėti visas kliūtis — lėšas ir kalnų aukštumas ir pasiekti savo svajonę — Everest viršūnėje iškeliant Lietuvos trispalvę vėliavą.

Milwaukee aerodrome susitiko Vilniaus jaunių krepšinio rinktinės treneris Gintautas Regina, jo dėdė Petras Regina iš Ontario, Kanados, Vilniaus jaunių rinktinės direktorius Jonas Kazlauskas ir krepšinio teisėjas Romualdas Brazauskas iš Vilniaus, pasipuošęs Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės „Vėjas“, neseniai viešėjusios Lietuvoje, marškinėliais.

Nuotr. J. Reginienės

VILNIAUS JAUNIAI KREPŠININKAI JAV-ĖSE

Vilniaus krepšinininkų jaunių komanda lankėsi JAV-ėse ir dalyvavo rugpjūčio pradžioje Milwaukee, Wisconsin, vykusiame jaunių krepšinio turnyre. Šiai komandai vadovavo direktorius Jonas Kazlauskas, treneris Edmundas Narmontas ir Gintautas Regina. Žaidėjai — Audrius Andrujūnas, Giedrius Gudonis, Arvydas Kavaliauskas, Andrius Laumenis, Marius Milkontas, Tomas Rimkus ir Gintaras Stulga.

Vilniaus jaunieji krepšinininkai rungtyniavo rugpjūčio 1-6 dienomis Milwaukee, Wisconsin.

Rugpjūčio 1 d. — Qatar Junior Natl. Team laimėjo prieš Vilniaus jaunius 41-37.

Rugpjūčio 2 d. Vilniaus jauniai laimėjo prieš Athletes for Youth, Inc., Milwaukee, santykiu 82-45.

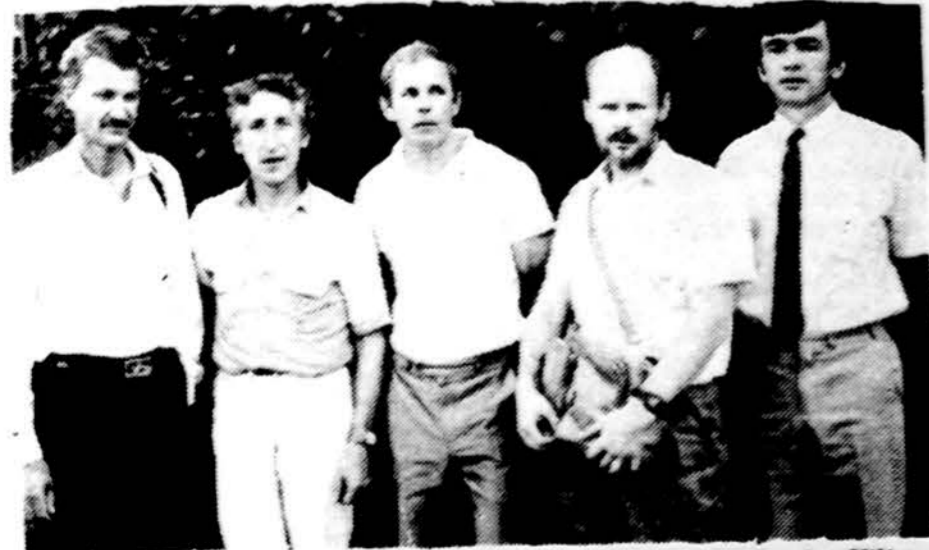
Rugpjūčio 4 d. sužaidė dvi rungtynes. Pirmąsias, su Willingboro, New Jersey, komanda; jas vilniečiai laimėjo 80-30. Antrose — Raleigh Stars iš North Carolina nugalėjo vilniečius 71-53.

Rugpjūčio 5 d. Vilniečiams teko žaisti vel dvi rungtynes ir abejas laimė lydoje mūsų vaikūnus. Vilniaus komanda paklupdė Kanados Shamrock 93-24, o susitikime su Milwaukee Realty, vilniečiai laimėjo 61-41 santykiu.

Rugpjūčio 6 d. — Vilniečiai aikštėje susitiko su brazilų komanda. Rungtynes laimėjo brazilai 53-44.

Šis Vilniaus jaunių krepšinininkų pirmas pasirodymas Amerikoje nusipelnė teigiamo įvertinimo. Nemokėdami anglų kalbos ir žaisdami daugiausiai su kitos rasės žaidėjais bei lietuviams neįprastomis taisyklėmis, iš septynių žaistų rungtynių, vilniečiams pavyko laimėti ketverias. Sveikiname!

Įdomu, kad visi lietuviai žaidėjai yra 1973 metų gimimo. Jų ūgis — nuo 6'6" — 6'10". Visi jaunuoliai gražiai nuauge ir puikiai išauklėti gerų ir prityrusių trenerių. Linkime jauniesiems krepšinininkams neįulstamai treniruotis ir per sportą kelti mūsų tėvynės Lietuvos garbę. Sėkmės! Petras Regina

JAV lietuvių alpinistas Aleksas Bertulis ir ok. Lietuvos alpinistai — Vilius Šaduikis, Rimvydas Simutis, J. Daugvila ir K. Baleišis.

Nuotr. K. Baleišio

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisto savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiuntiamos gavus prašymą.

Po šių rungtynių „Liths“ komanda atsistoto savo sekcijos antroje vietoje.

Šeštadienio, rugsejo 9 d. vakare „Lituano“ veteranų komanda, nors gerokai ir sustiprinta, pralaimėjo prieš stiprią graikų „Falcons“ rezultatu 1:0.

„Come on, guys, you can do much better“, girdėjosi žaidėjų žmonių ir vaikų raginimas.

J. J.

SAVAITGALIO RUNGTYNĖS

Šį sekmadienį, rugsejo 17 d., „Lituano“ vyrų komanda žais pirmenybių rungtynes prieš turkų „Bullets“. Rungtynės bus Marquette Parko aikštėje 3 val. po pietų.

Veteranai žais šį šeštadienį, rugsejo 16 d., 5 val. vak. prieš vokiečių „Rams“ taip pat Marquette Parke.

Futbolo mėgėjai kviečiami paremti rungtyniaujančius.

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensilvanijos nuolatė
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8288
507 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 352-4487

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Angliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-4581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineto perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm 2-7, Antr. ir
ketv 9-12, Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5633
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5140
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7182 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabinete perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val., pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5848

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

SUDEGUSIA ŽVAKE

Ypatingai gražiai, švelniai vasarai (palyginti su praėjusiais keliais metais) einant prie galio ir mums pradant naujus veiklos, skubos ir darbo metus, norisi pasidalinti kai kuriomis mintimis, kurias pažėrė žymi JAV-ų aktorė Madeleine L'Engle.

„Visata, kurios dalimi esu, matau, kad tvarinija iš tikrųjų yra nuostabi ir kad tai, jog mes esame jos dalimi yra didelio džiūgavimo priežastimi. Kartais“, ji rašo, „aš toki džiaugsmą pajuntu bažnyčioje, kurioje vyksta Eucharistijos metu, kai susunkame „Dėkoti Dievui“ — Ačiū! už tą didžiulį dovaną, jog patirėjas ateina į savo tvariniją, Visagalys Dievas ateina į duoną ir vyną. Aš labai nudžiūgau“, ji rašo, „pirmą kartą nuvykus į Graikiją ir ten sužinojusi, kad žodis „eucharist“ iš tikrųjų tik reiškia „Ačiū“.

„Visata iš tikrųjų yra nuostabi, bet ji taip pat yra labiau pilna klausimų mums žmonėms-tvariniams, negu atsakymų. Per ilgai mes laikėmės įsikabinę atsakymų, stengiamiesi begalybę suprasti ribotais terminais, vietoj tik džiaugęsi visatos paslaptimi. Mes nustojome klausinėję senuosius, kosmosius klausimus, kuriuos visi klausėme, kai buvome paugliai, būtent: Kodėl esu čia žemėje? Ar mano gyvenimas turi prasmę? Ar kam iš viso rūpi? Ar yra Dievas, kuris iš tikrųjų mane myli? Ką reiškia būti žmogumi? Kokia yra žmogaus vieta visatos didybėje?

Ji toliau rašo: „Pastarąjį klausimą būdavo nesunku atsakyti tais šimtmečiais, kai buvo tikima, kad žmogus buvo Dievo pagrindinis tikslas, visa kita tvėriant, kad žemė buvo visos tvarinijos centre, o saulė, žvaigždės ir planetos apie mus sukosi, pakabintos danguje grynai mūsų malonumui. Sunku buvo atsakyti tokios egocentriškos tvarinijos savokos, ir Bažnyčia dar ilgą laiką kietai ją laikė. „Visos institucijos kratosi pasikeitimo“, rašo L'Engle. „Ir pedagogika, ir mokslas, ir religija, ir politika, ir gyvenba. Dabar jau sunkoka prisiminti, jog vos prieš dešimtmetį visos mokslo institucijos buvo tiesiog aukštyn kojom apverstos dėl tuomet paskelbtos žemės plokščio judėjimo teorijos. O dabar mums tai atrodo lyg savaime aišku. Bet taip yra. Institucijos kratosi pasikeitimu, o individuali, kurie pasikeitimus nurodo, dažnai dėl to nukentė.“

„Koperniko revoliucija“ visą tvariniją pastatė aukštyn kojom. Žemė nėra visatos centras, o yra tik viena tarp daugelio planetų. Jo pastabos išskėlė tik pyktį ir paniką, ne nuostabą, rašo L'Engle. Žemė kaip visatos centras buvo tokia darni, tvarkinga, tobula sąvoka. Jei žemė nėra visatos centre, ar tai nereikia, kad tvarinija yra visatos tobula?

„Tvarinija, kurioje gyvena yra bausis suluošintojas“, rašo M. L'Engle. Medija išleidžia milijonai sumas pinigų įtikindama žmones, jog yra imanoma pasiekti kažkokį dirbtinį tobulybės idealą, jei tik nusipirkime naują mašiną, naudosisime tokius vaistus, ar teisingą deodorantą. Mes esame iškreipę sąvoką „tobulas“, ji rašo. Sąvoka „tobulinti“ imama iš lotyniško žodžio „perficere“ — daryti nuodugniai, iki pat atbaidymo. Ta prasme, ji rašo, būkime tobuli. Leiskime planetoms pilnai, visiškai, tobulai skrieti savo orbitomis. Būkime pilnai, visiškai, atbaigtai žmogiški — mokydamiesi iš savo klaidų, viską stebėdami ir perprasdami atviru protu, pripažindami savo ribotumą ir trūkumus ir iš jų

žengdami tolyn, ne į kažkokią sterilią tobulybę, o į pilnutinį, atbaigtą žmogiškumą. O tai reikalauja statyti naujus klausimus, atsakyti senų, atgyventų atsakymų, sugyventi su gyvenimo neaiškūbėmis ir paradokais... paslaptimis.

Dievo įsikūnijimas žmoguje yra paslaptis. Dievo reiškinimas tvarinijoje yra paslaptis. M. L'Engle užtikino Alberto Einsteino tokią pastabą: „Žmogus, kuris nepasimeta nuostabos aistrėje, patyręs už visatos slypinčios išminties galybę ir grožį, yra tiek geras, kiek sudegusi žvakė“. Nuo to laiko, ji skaito fizikos veikalus tam, kad patirtų visatą, kaip pripildytą Dievu.

Ji toliau rašo: „Puikybė visuomet žmogų nuvedė į pražūtį, tad gal ir buvo gera ir laidavo žmogaus deramą nuolankumą, kai žmogus sužinojo apie visatos platybę ir žemės nuošalią vietą toje visatoje. Šiame šimtmečiuje“, rašo L'Engle, „pergyvename tokio pat masto visatos praplėtimą, kokį žmonija patyrė Koperniko laikais — tiek siekiant tolimiausių erdvių pakraščius — makrokosmosą, kiek ir mikrokosmoso „erdves“ — subatomines dalelytes.

Bet visa ši sutelkta informacija taip pat padaro, kad žmogus pasijunta visiškai bereikšmis. „Kas gi žmogus, kad Dievas jį atmintų (Ps 8:4), rašo psalmistas, nors ir niekad negirdėjęs tų dalykų. Ar žvirblelio nugaišimas iš tikrųjų pastebimas visatoje? Ką reiškia mūsų asmeniniai džiaugsmas ir skausmas, jei mūsų planeta tėra tik viena tarp bilijonų saulų ir apie jas beskreijančių planetų tarpe. Kokia, tad, visa to prasmė?

„Kad iš tikrųjų prasmė visatoje yra, su nuostaba ir džiaugsmu patvirtins kiekvienas, kas tiki Įkūnyto Žodžio paslaptimi. Gal ir patys nevisuomet suvokiame, kokia yra prasmė, bet savo gyvenimus remiame pasitikėjimu, kad Dievas ją žino. Kai pareiškiame, jog Kristus yra Viešpats, išpažįstame, jog Dievui tiek rūpėjo, kad mes suprastume viso to prasmę, kad Šv. Trejybės antrasis asmuo atėjo į žemę mūsų tarpe gyventi tam, kad mums tą prasmę parodytų.

Ir nežiūrint to, vis tiek nesu-prantame. Nazareto Jėzus yra mums duotas pavyzdžiu, ką reiškia būti žmogum, pilnai žmogum, atbaigtai, visiškai žmogum. Ir prieš du tūkstančius metų tas pilnutinis žmogiškumas buvo toks bausis Jėzaus laikų žmonių institucijoms, kad norėjo jį nužudyti. Ir šiandien, rašo Madeleine L'Engle, mūsų susidalinusioje krikščionybėje, mums vis praspūsta buvimo tvariniu prasmė. Kokia mūsų asmeninio gyvenimo prasmė?

Meilė. Dievas mus sukūrė meilėje, mylėdamas tvėrė, meilėi skleistis mus tvėrė. O mes vis užmirštame. Mes vis nusigręžiame nuo Dievo grožio apvaisintų tvarinijose, visatoje, rašo L'Engle. Daugelis Nobelio laureatų fizikų visatoje mato, jog ji buvo taip surėdyta, jog protaujančio sutvėrimo atsiradimas buvo neišvengiamas, o ne tik statistinis atsitiktinumas galaktikose. Žinia, rašo, L'Engle, tą jau nuo seno žinojo Jonas Evangelistas, Julijona Norwich ir kiti džiūgautojai, nors daugelis fizikų tik šiandien pastebėjo.

Madeleine L'Engle džiaugiasi, jog jie pagaliau suprato. Mokykles ir mes stebėti, puoseletį nuostabą tvarinijos paslaptimis ir džiūgauti, dėkoti, jog esame tokio gėrio ir grožio prasminga dalimi. Kad netaptume sudegusiomis žvakėmis.

a.j.z.

LIETUVA NŪDIEN IŠ ARTI IR IŠ TOLI

L. TULABA

Turėjau laimės po 45 metų vėl išvysti ne sapne, bet realybėje, tėvų žemę. Vykau su Vatikano parūpintais kelionės dokumentais. Vykau vienas. Kelionės kryptis: Maskva, Vilnius, Kaunas, bet su žodiniu leidimu vykti, kur noriu, ir lankytis, pas ką noriu. Sovietų pareigūnų, atvykstant ir išvykstant, buvau traktuojamas su respektu: jokios kontrolės ir su dideliu mandagumu.

Sunkumų atsirado su kelione iš Maskvos į Vilnių. Nors turėjau reikiamas rezervacijas, eilė skridimų nežinia kodėl buvo panaikinti. Todėl Vilnių pasiekiau, užuot 10:30 vakare tik 1:30 ryte rugpjūčio 15 d. Tarptautiniame aerodrome įspūdis normalus. Bet vidaus susisiekimo aerodromuose vaizdas klaiikus: rodo, kiek yra vargo ir netvarkos. Tai patvirtina, kad Sovietų Sąjunga tikrai yra dideliu sunkumuose. Iš čia galima suprasti, kodėl pučia nauji vėjai, kodėl siekiama esminių pakeitimų pačioje politinėje ir socialinėje krašto valdymo sistemoje.

Kitas vaizdas Lietuvoje. Čia regimas aiškus atsigavimas. Nesakau, atgijimas, nes tautinis, kultūrinis ir religinis gyvenimas Lietuvoje visada buvo gyvas, bet tik prislėgtas. Nūdien gi Lietuva yra lietuviška, yra aktyvi kultūrinėje veikloje, yra gajai religiniame gyvenime.

Galvijai ir vietoviečių vardai lietuviški. Vyrauja visur lietuviška kalba. Plačiai plevesuoja lietuviškos vėliavos. Atstatomi tautiniai paminklai.

Kultūriniam gyvenime jau ir anksčiau autonominė lietuvių veikla buvo palyginti gausi. Bet dabar jau yra žymi. Turėja ją spauda ir ji jau nevaržoma griežtos cenzūros. Laikraščiai, nors dar negausūs, bet drįsta pasakyti atvirą žodį. Televizijos laidoose matoma gyvų diskusijų ir atvirų pasisakymų. Laukiama, kad ir mokyklos bei aukštosios mokyklos įstaigos laisvai veiks ir sėkmingai kels lietuvišką kultūrą.

Religinis bei bažnytinis gyvenimas pradeda eiti į normalias vėžes. Visos vyskupijos turi vyskopus, kurie uoliai ir atidžiai vadovauja Bažnyčios silevodinei veiklai Lietuvoje. Atstatomos bažnyčios, kurios buvo profanuotos. Ryžtamasi statyti naujas naujuose miestų kvartaluose. Atkuriamas religinė spauda. Atkuriamos kunigų

seminarijos. Religinės praktikos, turint daugiau laisvės, intensyvėja.

Politinėje srityje pasiekta palyginti didelė autonomija ekonominėje ir kultūrinėje srityje. Religinėje plotmėje dar jau vyksta Maskvos diskreti kontrolė. Dar daugiau Kremliaus ranka jaučiama politinių siekių atžvilgiu. Čia slypi daug netikrumo ir didelių pavojų.

Reikia pripažinti nuopelnų dabartinei vyriausybei Lietuvoje. Ji daro visa ir siekia, kiek iš išorės galima spręsti, ko mes visi siekiame. Reikia prašyti Dievą, kad Dievas apsaugotų nuo klaidų ir nuo galimų pavojų.

Tačiau yra ir šešėlių dabartinėje Lietuvoje.

Sunaikintas Lietuvos kaimas. Jį jį tikrai graudu pažvelgti. O kaimas yra tautos gyvybės ir gajumo laidas. Jį reiktų kaip nauji vėjai, kodėl siekiama esminių pakeitimų pačioje politinėje ir socialinėje krašto valdymo sistemoje.

Lietuvos industrinė gamyba yra priklausoma nuo iš didžiosios tėvynės gaunamų žaliavų. Vidaus saugumas yra sovietų rankose. Paskutiniuoju metu policijos ir saugumo kadrai labai stiprinami. Tai daug sako. Grėsmė yra didelė.

Nėra abejonės, kad sovietų saugumo organai budi ir veikia Lietuvoje, stengdamiesi kontroliuoti vyriausybės ir visuomeninę veiklą.

Neigiamas reiškinys: įvairių sąjūdžių, organizacijų ir partijų kilimas ir grybų po lietaus. Atsiranda skaldymasis, trynimasis, o tuo pačiu pajėgumo mažėjimas. Nūdienėse sąlygose Lietuvoje reiktų vienos lietuvių partijos, kad visomis sutelktomis jėgomis būtų galima daugiau laimėti siekiant savarankumo. Atrodo, kad vadovaujantys asmenys yra pakankamai išmintingi, darydami visa, kad būtų išvengta išsišokimų ir galimų provokacijų. Reikia visų didelės išminties ir atsargumo.

Išvija turi visomis išgalėmis tarptautinėje plotmėje remti mūsų pastangas krašte, siekiant tautai savarankiskumo. Malonu pastebėti, kad Šv.

Sostas šiuo metu visomis priemonėmis remia Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų pastangas gauti nepriklausomybę. „L'Observatore Romano“ rugpjūčio 24 dienos laidoje įdėjo vedamąjį straipsnį, cituodamas ir komentuo-damas Lietuvos atstovų rūmų nutarimą paskelbti Molotovo-Ribbentropo susitarimą dėl Lenkijos ir Pabaltijo valstybių pasidalinimo negaliojančiu. Rytojaus dieną, rugpjūčio 25, L'Observatore Romano pirmoje vietoje ir pirmame puslapyje įdėjo aprašymą demonstracijos žmonių grandinės, kuri siekė nuo Talino iki Vilniaus, protestuojant prieš Pabaltijo valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą pagal Molotovo-Ribbentropo susitarimą. Pagaliau rugpjūčio 27 d. Šv. Tėvas Jonas Paulius II paskelbė du apaštališkus laiškus, minint 50 m. antro pasaulinio karo pradžios. Pirmasis parašytas prancūzų kalba („Tu m'as mis au Trefonds“, antrasis lenkiškai, nes skirtas Lenkijos vyskupams, „I Tu Ordziej Nasze“). Abiejuose dokumentuose minima, kaip Sovietų Sąjunga pavergė — „nužudė“ Lenkiją ir Pabaltijo kraštus Lietuvą, Latviją ir Estiją. Vatikano oficialaus organo pasisakymai turi pasaulinį atgarsį. Juo labiau, kad ir Maskvos aukšti pareigūnai pradeda lankytis Vatikane. Rugpjūčio 25 d. buvo priimtas audiencijoje aukštus Maskvos diplomatus Juri Karlov pas pocių Joną Paulių II.

Rugpjūčio mėn. 23 d. įvykiai Pabaltijyje nustelbė net pabėgėlių problemą, mėginant rytų vokiečiams iš Vengrijos pasiekti Austrijos sostinę, o iš ten — išsvajotą Vakarų Vokietiją. Sakau — nustelbė, nes didžioji spauda (taip pat radijas ir televizija) pirmuose puslapiuose atžymėjo taikiai pabaltiečių demonstraciją, išspausdindama taip pat plačius komentarus.

Duodame mūsų skaitytojams įdomesnius vokiečių spaudos pasisakymus Pabaltijo klausimu, nors kartais gal mūsų nuomonė nesutiks, ypač liečiant vokiečiams tariamai nepriklausomoje Lietuvoje egzistavusį šovinizmą, išliejant jį prieš Lietuvos vokiečių mažumą.

„Susikabinę rankomis — rašo milijoninio tiražo „Bild“ laikraštis — nuo Suomijos įlankos iki Lietuvos sostinės Vilniaus, lietuviai, latviai ir estai rugpjūčio mėn. 23 d. sudarė iki šiol didžiausią pasaulyje žmonių grandinę. Visur buvo iškeltos pusiau stiebo ir juodu kaspiniu perrištos prieškarinės Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos, skambėjo tautiniai himnai.

Kaip reagavo Maskva? Žmonių grandinė nebuvo išsklaidyta, tačiau į demonstraciją Maskvoje milicija griežtai reagojo, išvaikydama demonstrantus. Kremlius pergyvena nervų įtampą, o Maskvos laikraščiai smerkia Pabaltijo separatistus. Maskvoje niekas nežino, kaip reikia pabaltiečius

laikyti. Net ir Gorbačiovas.

Laikraštis duoda Kremlui patarimą: duokite laisvę, nes lietuviai, latviai ir estai parodys ūkinį darbštumą ir pranašumą įdėtus dvi nuotraukas: lietuvų, stovinčių petys į peti kelyje į Rygą (šone sustatytos auto mašinos) bei dviejų eščių mergaičių su tėvais, laikant jiems transparentą su perbrauktu kūju ir pjautuvu bei hakenkroicu kaip simbolį pasibaigusios priespaudos.

Kelių vokiškų dienraščių Maskvos korespondentas H. J. Deckert rašo: „Pradžioje abejota, ar pavyks sudaryti 620 km žmonių grandinę. Bet stebuklas tapo realybe, nes po darbo rinkos žmonės miestuose, miesteliuose, laukuose ir miškuose, sujuddami rankomis Lietuvą, Latviją, Estiją ir tuo simbolizudami trijų tautų vienybę.

Lietuvos „Sajūdis“, Latvijos ir Estijos Tautiniai frontai nutarė tris Pabaltijo respublikas dalinim (Stueck nach Stueck — gabalą po gabalo) išlaisvinti iš Sov. Sąjungos. Suprantama, kad Maskva kol kas žiūri ramiai į ruošiamą paskutinį Sov. Sąjungos išpardavimą“.

Provincijos dienraštis iš Osterode, priminęs Pabaltijo tautų laisvą gyvenimą ir šiandieninę priespaudą, rašo, kad estai išleido rusų mažumą diskriminujančius įstatymus. Pasikartoja ta pati prieškarinė forma, kada tautiškus Pabaltijo pasiekė aukščiausią šovinizmą viršūnę. Ypatingai blogai elgtasi su vokiečiais Lietuvoje.

„Frankfurter Rundschau“ savo ilgą komentarą taip baigia: „Maskva privalo suteikti tautyboms autonomiją, nes kito taikingo kelio nėra“.

Miuncheno „Sueddeutsche Zeitung“ rašo: „Gorbačiovo bendradarbis A. Jakovlevas tvirtina, kad trys Pabaltijo respublikos savanoriškai įsijungė į Sov. Sąjungą. Tačiau jis užmiršta, kad tas „laisvanoriškas įsijungimas“ įvyko raudonajai armijai okupavus tuos kraštus.

„Frankfurter Allgemeine“ pirmo puslapio komentaras rašo: „Kodėl turi estas, latvis ar lietuvis pateisinti priverstinį jų tėvynių įjungimą? Juk Stalinas išnaudojo gražią progą — Hitlerio karą su Lenkija“.

Vakarų Vokietija ruošia moterų ekspediciją į Arktiką. Vadovė paskirta med. dr. Monika Petrė Puskepeleit (Puskepalaitienė, ytė?).

BRAZILIJA

KAZYS KARUŽA

2

Pirmą kartą išvydau Brazilijos šalį. Kur tik akimis žvelgiu, viskas įdomu ir gražu. Toliau kelias buvo labai vingiuotas ir sukeltas, bet šonuose krūmai ir žali miškeliai, o slėniuose pievos, kaip aksomas. Anupras sako: — Ponas Karuža, žiūrėkite, dešinėje pusėje gražus kalno šlaitas, yra apgyventas „slams“: vagių ir ubagų. Gyvenami namukai yra sukalti iš lentų, skardos, bet vieta ir panorama graži. Jie neina gyventi į miestus, bet daugiausia gyvena užmiestyje ir pasirenka gražias gyvenimui vietas. Jais niekas nesirūpina, o vaikai turi marias. Taip ir skursta. Žinoma, kai kas iš jų dirba, bet daugiausia jie vagia ir taip ramiai be rūpesčių gyvena. Tai mūsų šalies vyriausybės didžiausi rūpesčiai ir vargai...

Tas buvo įdomu išgirsti. Pakelėje sustojome prie didelio užrašo: Mogi das Cruzes. Nusifotografavome. Vėl rėžiame toliau tais vingiuotais keliais, kurie vis sukinijsi, bet jau pradėjome leistis žemyn ir tik nusileidus pamačiau lygumoję gulintį miestą Mogi das Cruzes. Tik įvažiavę į miesto pirmąją gatvę, pasukome ir dešinė brukuota akmenų gatvė ir prie 4 namo sustojome. Mus pasitiko Anupro žmona Lidija. Susipažinome ir pasisveikinome. Jaunimas daiktus nunešė į namo vidų. Iš lauko namukas nedidelis, kuklus, bet gražiai baltai nudažytas. Einu į salioną ir žiūriu prie apatinės langinės pusės užrašas spalvotomis raidėmis anglų kalba: Welcome, Mr. Kazys Karuža į mūsų namus.

Washingtono lit. mokyklos vedėja Angelė Bailey su dukrytėmis Laura ir Natalija Mokytojų studijų savaitėje rugpjūčio 7-13 d.

Pirmiausia padėkoju už gražų sveikinimą vaikams, kurie parašė ir laukė manęs atvykstančio, kaip „dėdės“ iš Amerikos. Paduodu vaikams visą „čėmodaną“ dovanų, kurį įdavė nuvežti Sandra ir Šarūnas Karužai. Jie tuojuo atsidarė. Rado daug dovanų: radijo aparatai, foto kameros, sportiniai batai, marškiniai ir kt. Vaikai labai apsidžiaugė dovanomis. Jų buvo daug, įvairių. Daviau vaikams po 30 dol. Jie sako lietuviškai:

— Ačiū, ponas Karuža, ačiū... Vaikai gražiai nuauge ir labai mandagūs, iš veido tikri lietuviškai ir papročiuose...

Tuojuo šeimininkė paruošė kambarį, kuriame teko miegoti ir pailsėti po didelės kelionės. Po to pakvietė pietums, nes jau buvo 12 valanda. Paruošė puikius pietus ir braziliško alučio. Anupras negeria jokių alkoholinių gėrimų, geria tik sunkas, bet rūko, kaip Vilkaviškio miesto kaminkretys. Jis gerai kalba lietuviškai. Žmona Lidija nekalba lietuviškai. Ji šiek tiek kalba angliškai, vokiškai, laisvai jugoslavaiškai ir portugalaiškai. Ji yra jugoslavų kilmės. Jos tėvas buvo agronomas, kuris pasitraukė iš Jugoslavijos karo metu. Savo dukrą jis leido į Sao Paulo universitetą. Ji yra apsišvietusi ir kultūringa. Graži ir mandagi. Susikalbėjome angliškai.

Gerai pailsėjęs, galėjau pradėti dalintis kelionės įspūdžiais. Jie klausinėjo apie savo mamą Mariją Kinduriene ir jos gyvenimą Kalifornijoje. Pasakiau, kad Marija buvo labai laiminga atvykusi pas dukrą ir radusi du gražius anūkus: Petrą 6 ir Viktorą 3 metų. Su jais dabar gyvena ir gražiai leidžia laiką. Marija su džiaugsmu moko anūkus lietuviškai kalbėti, rašyti ir skaityti. Vaikai jos klausia.

Ji paliko kartu su vyru Anupru užgyventą turta, plačius laukus, trobas ir gražią vingiuotą upę Rio Tieta (gyvačių upė), kuri teka iš Sao Paulo pusės ir apjuosia iš vakarų pusės jų laukus ir teka kalnų giliais

tarpekliais pietų kryptimi į Atlantą. Marija ilgisi Brazilijos, nes čia išaugo nuo 6 mėn. amžiaus, baigė mokslus, mokytoja, chorą vedė ir mokė lietuviukus vaikams lietuvių kalbos. Nuo 12 m. amžiaus skambino kanklėmis ir vedė vaikų chorą. Dalyvaudama su jais ir atlikdama programas įvairiuose parengimuose, tuo laiku gyveno su tėvais Vila Zelina, Sao Paulo priemiestyje prie lietuvių Šv. Juozapo bažnyčios ir didelio vienuolyno, kurį tvarkė lietuvaivaitės vienuolės.

Jos ir dabar turi mokyklas savo žinioje. Moko daugiau kaip 2200 mokinių. Mokytojų seselių yra 51 ir jų tarpe apie 12 lietuvaivių. Vyriausias mokyklų vedėja yra lietuvaitė Karolina, kilusi iš Petersburgo. Ji darbuojasi mokykloje jau daugiau kaip 40 metų. Marija Kinduriene to visko pasigenda, nes čia ji nuo kūdikystės buvo priaugusi siela ir kūnu. Pasigenda savo sūnauš šeimoms ir nuosavybės ūkiu. Todėl šiandien dėl to pergyvena. Ji dabar gyvena jaunystės prisiminimais. Ji turi palikusi didelius turtus, kuriuos dabar tvarko svetimi žmonės. Visi laukai, kalnai yra išnuomotai.

Taip pasikalbėjome su Anupru. Jis priminė, kad Brazilijos šalį smukdo skolos ir didelė infliacija. Sunkus žmonių gyvenimas. Mama tegul laimingai gyvena, Dievui dekoja ir džiaugiasi gražia jaunųjų Karužų šeima, vaikų gyvenimu ir turtinga Amerikos šalimi.

— Mes tvarkomės pagal savo išgales ir sugebėjimus. Vaikus leidžiame į gimnaziją ir universitetą. Norime juos paruošti gyvenimui. Aš dirbu vokiečių kompresorių bendrovėje. Gaunu geresnį atlyginimą negu diplomuotas inžinierius. Esu patenkintas savo darbu ir iš to pragyvenu. Turiu savo namus ir gražius daugiau nieko neturksta, o tik sveikatos ir gamtai senatveje su šeima gyventi...

(Bus daugiau)

LIETUVOS PIANISTAI CLEVELANDE

Clevelando lietuviai rugpjūčio mėnesį turėjo retą, maloniai progą išgirsti trijų jaunų, muzikos aukštumas besiveržiančių pianistų koncertus.

Rugpjūčio 6, Dievo Motinos parapijos auditorijoje Rokas Zubovas, M.K. Čiurlionio provaikaitis, JAV-ese lankęs Čiurlionio gimines, davė gražų pianino rečitalį. Jaunasis pianistas, 1966 m. gimęs Lietuvoje, fortepijonu pradėjo skambinti būdamas septynerių metų amžiaus. 1984 m. įstojo į Lietuvos valstybinę konservatoriją Vilniuje. 1986 m. jis laimėjo Tarpautinį M.K. Čiurlionio pianistų konkursą. Yra koncertavęs Bulgarijoje, Leningrade, Maskvoje ir kituose Sovietų Sąjungos miestuose ir, aišku, savo gimtojoje Lietuvoje. Dabar studijas tęsia V-tame konservatorijos kurse.

Clevelando rečitalyje pianistas atliko Frederic Chopin Barokolę (F-moll), Op. 60: Claude Debussy Tris Etiudus ir Broniaus Kutavičiaus Sonata Pianissimo, Mezzoforte ir Fortissimo; M.K. Čiurlionio Variacijos tema BESACAS, Johannes Brahms Fantazijas, Op. 116 septynias dalis ir, klausytojams prašant, dar paskambino Čiurlionio Preliudą ir „Teve mūsų“.

Koncertą rengė Dievo Motinos parapijos kleb. kun. G. Kijauskas, S.J., Nijolė Kersnauskaitė, pianistai Birutė Smetonienė ir Viktoras Puškorius, sol. Aldona Stempuzienė ir kleve-

landiečių Čiurlionio šeima. Karšta ir tvanki sekmadienio popietė, ir paskubomis to koncerto paskelbimas, neleido didesnei auditorijai išgirsti šį talentingą pianistą.

Pianistų Eglės Janulevičiūtės ir Jurgio Karnavičiaus koncertas toje pat salėje, rugpjūčio 21 pirmadienio vakare, sutraukė gerokai per 300 asmenų auditoriją. Del įvairių iš anksto suplanuotų ir renginių kalendoriuje paskelbtų renginių, koncertas tegalėjo būti rengiamas pirmadienį, kas kelvelandiečiams nėra toks jau įprastas laikas.

Tiktai šeštadienį, rugpjūčio 20 d. pasibaigė VIII Robert Casadesus tarptautinis pianistų konkursas, vykęs Clevelando Muzikos Instituto Kulas salėje, kur dalyvavo 46 iš anksto konkursinės atrankos pianistai, jų tarpe ir du lietuviai Eglė Janulevičiūtė ir Jurgis Karnavičius iš Lietuvos. Visu konkurse dalyvaujančių įdėtos nuotraukos, nurodant kurį kraštą atstovauja. Prie Eglės ir Jurgio pavardžių programoje buvo parašyta Lithuania (USSR), o visas dienas konkurso metu, rugpjūčio 12-20 d. didžiąją Muzikos instituto auditorijos sceną puošė ir Lietuvos trispalvė.

Abu jaunieji pianistai pateko į pusfinalistų grupę (12), o Eglė ir finalistų šešetuką ir laimėjo 1,000 dol. premiją ir kitas dovanas.

Eglė Janulevičiūtė, 25 m. amžiaus, yra Klaipėdos muzi-

Svečiai pianistai tarp klevelandiečių pianistų. Iš kairės: Raimundas Kavaliauskas, Clevelando vyrų okteto vadovas, Laima Sarkaitė, baigusi pianiną magistro laipsniu, Jurgis Karnavičius, Eglė Janulevičiūtė, Birutė Smetonienė, Viktoras Puškorius ir Antanas Smetona. Nuotraukoje nėra Ritos Klorienės, globėjusios svečius pianistus, atostogaujancio Andriaus Kuprevičiaus ir Kristinos Kuprevičiūtės.

kinio teatro koncertmeisterė, o jos tėvas solistas Kauno muzikiniam teatre ir motina ten pat taip pat koncertmeisterė.

Jurgis Karnavičius, 32 m., taip pat iš žinomų Lietuvos muzikų šeimos. Jo senelis Jurgis Karnavičius, kompozitorius ir operų „Grazinos“ ir „Radvilo Perkūno“ autorius, o tėvas – Lietuvos konservatorijos pianistas profesorius.

Dievo Motinos parapijos auditorija seniai tėra sulaukusi tokios gausios auditorijos pianino koncertuose. Prieš koncertą kleb. kun. G. Kijauskas, S.J., iškvietęs solistus scenon, pasveikino juos ir džiaugėsi, visu klausytojų vardu, galįs sutikti tarptautinio pianistų konkurso dalyvius, kurie savo dalyvavimu ir talentu, ne tik kėlė muzikos grožį ir aukštumas, bet atliko gražų žygi, garsinant Lietuvos vardą tarp konkurso dalyvių, ir Clevelando radijo ir televizijos klausytojų. Palinkėjo, kad Aukščiausios lydėtu jų gyvenimo keliu. Įteiktos gėlės. Sustojus auditorija, kartu su pianistais, sugiedojo „Lietuva Tėvynė mūsų“.

Eglė Janulevičiūtė paskambino Frederic Chopin Baladę (As-dur), Op. 47, nr. 3; Gabriel Faure Nokturną, Op. 33, nr. 1 ir Cesar Franck Preliudą, Chorlą ir Fugą.

Jurgis Karnavičius atliko M.K. Čiurlionio „Trys preliudai“, Franz Joseph Haydn Sonatą (G-dur, Hob XVI/6) ir Robert Schumann – Vienos karnavalą.

Vaišių metu, kurias paruošė koncerto talkininkai, daugelis prašė pianistų autografų gražiai atspausdintoje programoje, paruoštoje Nijolės Kersnauskaitės, Milda Lenkauskienės, PLB vicepirm. švietimo reikalams, Eglei ir Jurgiui įteikti po vieną Bernardo Brazdžionio autografuotą poezijos rinkinį „Po aukštaisiais skliautais“. Vicepirmininkė poeta laureato autografus gavo LFB stovykloje Dainavoje, kur ji ir poetas dalyvavo studijų ir poilsio savaitėje.

Nors koncerto bilietai buvo tik po 5 dol., bet rengėjams pasistengus, buvo gauti 34 garbės mecenatai, mecenatai, garbės rėmėjai ir rėmėjai, šio koncerto pelnas buvo lygiai padalintas tarp dviejų svečių solistų.

Iškilių jaunųjų koncertai buvo mieli kultūriniai renginiai su svečiais iš Lietuvos, kur atgimstanti tauta dalinasi su išeivija savo didžiais tal. Klausytojai dėkingi šių kultūrinių progų rengėjams.

V. Rociūnas

„PILĖNŲ“ TUNTO VEIKLOS METŲ PLANAI

„Pilėnų“ skautų tuntas

metu mokyt. Rima Polikaitytė baigia ruošti darbo knygelę IV skyriui. Išlaidų sumažinimui knygelės gaminamos zeroksavimo būdu.

Švietimo taryba rūpinasi įtraukti mokinius į lietuviškų knygų skaitymą. Mokyt. R. Polikaitytė pritaikė įdomius pratimus su įvairiomis užduotimis, klausimais, galvosūkiu rašyt. N. Jankutės-Užabalienės knygelei „Šamo ežero sekliai“ ir rašyt. D. Bindokienės „Keturkojis ugniagesys“. Pratimai paruošti zeroksavimo būdu. Leidiniai gaunami Švietimo tarybos knygyne, rašant: Švietimo taryba, 2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629.

Anksčiau išleistos knygos, stovėjusios Švietimo tarybos knygyne lentynose, per paskutiniuosius metus smarkiai pajudėjo. Sustiprinus skelbimų dažnumą, per metus išplatinta arti 2,000 knygų. Mokytojų studijų savaitės metu buvo suruošta knygų paroda. Knygos siunčiamos į Australiją, Kanadą, Braziliją. Šiais mokslo metais liuanistinėse mokyklose bus ruošiamos knygų mugės. Švietimo taryba vadovaujasi posakiu: kokia knyga bebūtų, lentynose ji miršta. Knyga gyvena tik skaitancio žmogaus rankose.

Rugsėjis – švietimo mėnuo. Tikimės, kad lietuviškoji visuomenė remis Švietimo tarybos užmojus ir padės mums toliau ruošti medžiagą, pritaikytą šių dienų besimokančiam jaunimui liuanistinėse mokyklose.

Regina Kučienė

Švietimo tarybos pirmininkė

JAV LB KRAŠTO VALDYBOS ŠVIETIMO TARYBOS VEIKLA

Atskamba muz. St. Slizio sukurtos dainos „Vasara prabėgo jau...“ žodžiai, dainuoti Mokytoju, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje. Studijų savaitėje dalyvavo 125 asmenys: 32 aktyvūs mokytojai (10-ties mokyklų vedėjai), 24 buvę pedagogai, 24 besimokantys lietuviškai studentai, 25 vaikai, įvairūs pareigūnai ir paskaitininkai bei besidomintys lietuvišku švietimu. Savaitės metu įvyko kelios mokytojų konferencijos. Vaikai, 3-14 m. amžiaus, buvo suskirstyti į grupes, su kuriais pilną laiką dirbo baigusios aukštesniąją lit. mokyklą studentės. Po vakarinės programos dalyviai turėjo progą stebėti lietuviškas vaizdajuostes.

Atskubėjo rugsėjo mėnuo. Mokyklose suskambėjo varpelis, kviečiantis visus į darbą. Gaunamomis iš mokyklų vedėjų žiniomis mokinių skaičius po truputį didėja. Tikrą mokinių skaičių pateiksime gruodžio mėnesį, gavę iš mokyklų vedėjų žinių lapus. Švietimo taryba optimistiškai žvelgia į liuanistinių mokyklų ateitį. Apsidairę matome gražaus priaugancio jaunimo. Jų tėvai, šiame krašte patys baigę liuanistines mokyklas, supranta mokyklos svarbą ir nori savo mažuosius auklėti lietuviškoje dvasioje. Prie daugelio liuanistinių mokyklų steigiasi priešmokyklinio amžiaus skyriai, kuriuos lanko 3-5 metų vaikučiai. Suprantama, kad šių skyrių mokytojų darbas yra labai sunkus ir atsakingas, reikalaujantis daug aukos. Švietimo taryba skatina mokyklų vedėjus steigti tokius

skyrius, nes pradėti lietuvišką švietimą niekada neperanksti. Švietimo taryba deda visas pastangas paruošti jiems įdomias, patrauklias vaizdines priemones, spalvavimo knyges, abėcėlę. Paruoštos dainavimo knygelės „Grybs, grybs“ su garsajuostėmis.

Mokyklose didėja besimokančių lietuviškai vaikų ir suaugusių skaičius. Iki šiol buvo naudojamas dr. D. Tamulionytės vadovėlis „Lietuviais norime ir būt“ su pratimais. Šią vasarą naujai išleistas Broniaus Krokio vadovėlis „Gintarinės šaknys“. Ruošimo eigoje keletas naujų vadovėlių.

Prieš 35 metus liuanistinė mokykla pasiekė labai daug, nes mokinių pajėgumas buvo stiprus. Vadovėliai buvo paruošti prityrusių pedagogų. Šių dienų liuanistinė mokykla žymiai pasikeitė. Buvę vadovėliai nebetinka šių dienų mokinių pajėgumui. Į šį nelinksmą faktą žiūrėjime ne pesimistiškai, bet realiai. Turime eiti su gyvenimo srautu ir ieškoti priemonių paruoštus vadovėlius padaryti suprantamesnius šių dienų besimokančiam jaunimui. Švietimo taryba surado išeitį. Mokyt. Vida Brazaitytė paruošė prie III-čio skyriaus vadovėlio „Teviskės sodyba“ (autorius J. Plačas) darbo knygelę, kurioje kiekvienam skaitiniui paruošti klausimai, nežinomų žodžių žodynėlis, uždaviniai, panaudojant naujai išmokus žodžius, galvosūkius. Mokytojos, peržiūrėjusios šios darbo knygelės pavyzdį Mokytojų studijų savaitėje, pagėidavo, kad panašios knygelės būtų pritaikytos ir kitiems skyriams. Šiuo

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMŲ mieste ir priemiestuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX - INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

REAL ESTATE

RE/MAX **GREIT PARDUODA**
RIMAS L. STANKUS
361-5950 638-6160
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainivimas nemokamai.

MLS

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971. Adresas 6600 S. Pulaski Rd. One stop Real Estate

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

House for Sale by Owner
West of Orland Park
Spacious 3 bedrm. plus home on wooded lot across from Old Oak golf course. Redecorated & ready to move in. Immed. occ. \$121,900
Tel. 312-301-1372

Century 21 OLSICK & COMPANY 1180 State Street Lemont, Illinois 60439

TURIME DAUG NAMŲ IŠPARDAVIMUI LEMONTO RAJONE. SKAMBINKITE
Business (312) 257-7100 IRENA STANIULIS Residence (312) 257-5446
MILLION DOLLAR REALTOR-ASSOCIATE

HELP WANTED

Live-in female help wanted.
Care + assistance of elderly man's personal needs. Some English necessary. Room + board + salary. Tel. 823-0150

WIRE/EDM OPERATOR
2nd shift
We are a well established producer of brass metal products located in the near west suburbs. This position requires knowledge of wire. EDM operations and some experience in CAD/CAM programming. The applicant must be able to read drawings, have mathematical ability and a toolmaker background. Must be able to communicate in English. For an apt. please contact Frank Zajac Monday thru Friday between 8 am and 4 pm.
780-3438 eom/f

Century 21 OLSICK & CO., REALTORS
1180 State Street Lemont, Illinois 60439 (312) 257-7100

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10%-20%-30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. - GA 4-8654

ELEKTROS (VEDIMAI) - PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIUS PUMPUTIS

ANDERSON FORD
795-7900
6539 W. OGDEN BERWYN, IL 60402
Pirkdami naujus, arba gerame stovyje varotus automobilius ir sunkvežimius, apsilankykite Anderson Bros. Ford. **RAIMUNDAS (Ray) BARTAŠIUS** jums sąžiningai patarnaus ir dėl kainų padės susitarti. Skambinkite šiandien!

LITHUANIA, THE EUROPEAN ADAM
Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išversta į anglų kalbą dr. Algio Mickūno. Antroji laida 1983 m. išleido Kęstutis Butkus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o-taip pat ir mūsų jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su persiuntimu \$4.50. Illinois gyventojai moka \$4.75. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/2%
Paid and Compounded Quarterly

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL 60608
Peter Kazanaukas, Prs. Tel.: 847-7747
Hours: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

We Do DIGITAL CONVERSION
vaizdajuosčių iš IR | PAL, SECAM, NTSC.
Greitas patarnavimas, žemos kainos.
Parduodame 110-120 video, TV ir elektrinius reikmenis
(312) 338-9033
International Export House.
15750 S. HARLEM ORLAND PARK, IL 60462 532-7799
2321 W. DEVON AVE. CHICAGO, IL 60659 312-338-9033

Clevelando demonstracijos, minint Molotovo-Ribbentropo gedingą sutartį. I. Bublienė televizijoj aiškino šių demonstracijų prasmę.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

MOSŲ KOLONIJOSE

Kennebunkport, ME VASAROTOJŲ CHORO KONCERTAS

Vasarotojų choro koncertas pranciškonų vasarvietėje buvo auditorijoje. Savo skaičiumi choras buvo didelis. Atvyko choristai iš įvairių vietovių turintis ir gerus balsus. Tai buvo lietuviškiausia savaitė.

Šioje choro savaitėje matėme A. Masionį, Žilius iš Clevelando, dr. Gineitį iš Ohio, Staknius ir visą eilę kitų lietuvių, kurie sudarė klausytojus. Šį kartą specialiai iš Europos atskrido Vytenis Vasyliūnas diriguoti chorą, kuris realybėje neegzistuoja.

Repeticijos buvo tikro darbo ir

Laiškas

PRIERAŠAS PRIE V. PAZUKAITĖS NEKROLOGO

Mano rašinys, pavadintas „Su dailininke Vanda Pazukaite atsiveikinant“, šiame dienraštyje išspausdintas 1989 m. birželio 29 laidoje. Po daugiau kaip mėnesio kelionės namo sugrįžęs, radau nekrologą liečiančius du laiškus. Kad velionės biografija būtų pilnesnė ir turtingesnė, štai dviejų ją pažinusių liudininkų pasisakymai:

1. Antanina Budzinauskienė, buvusi panevėžietė ir velionės kaimynė Jablonskio gatvėje, rašo, jog Vanda ne tik puikiai skambindavo pianinu, bet buvo ir labai gera smuikininė.

2. Dail. Vladas Vijeikis, su velione kartu mokėsis Kauno Meno mokykloje, prisimena, kad paskelbus studentams konkursą plakatai tema „Vasarokime kaime“, pirmąją premiją laimėjusi Vanda Pazukaite. Toliau laiške V. Vijeikis rašo: „Ji buvo labai kruopšti ir talentinga dailininkė. Taip pat labai žviri ir pilna energijos. Turint mintyje jos fizinius trūkumus mes visados stebėdavomės jos išterme ir net gyvenimo džiaugsmu. ... Pazukaite savo siela, savo pavyzdžiu kitiems, kaip reikia gyventi nežiūrint visų trūkumų, bus atmintina visiems su kuriais ji susitikė“.

Radau dar ir trečią laišką, Valės ir Mečio Meiliūnų. Jie rašo apie paskutinį laidotuvių tarpinį. Iš Floridos Vandos Pazukaite pelenų urna atvežta į Montrealį, į Rideau Memorial Gardens. Liepos 12 kun. Jonas Kubilius, S.J. už velionės sielą atlaikė Mišias, o kun. Izidorius Sadauskas pašventino pelenų urną ir Marmurinio mauzoliejaus nišą, į kurią pelenų urna buvo padėta.

Alfonsas Nakas

1989.VIII.30

A.†A. ADOLFAS VEINŠREIDERIS

Gyveno Glen Ellyn, IL.
Mirė 1989 m. rugsėjo 13 d., sulaukęs 84 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Maria, dukte Regina Albrecht, žentas Vilius, sūnus Otto, marti Patricia, šeši anūkai, keturi prounūkai, seserys: Meta Šepetyr ir Ida Gruich su vyru Dushan.

Velions buvo tėvas a.a. Edwardo.

Kūnas pašarvotas penktadienį, rugsėjo 15 d. nuo 12 iki 4 v. p.p. Lack & Sons Hickory Hills koplyčioje, 9236 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. Budėtuves įvyks rugsėjo 15 d., 7 v.v. Liet. Ev. Liuteronų Tėviškės parapijos bažnyčioje, 6641 S. Troy, Chicago.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugsėjo 16 d. Iš bažnyčios 10 val. ryto velionis bus nulydėtas į Tautines lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, dukte, sūnus, anūkai, seserys ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. S. C. Lack & Sūnūs. Tel. 430-5700.

A.†A. Dantų gyd. ONA DAMIENĖ SPUDAITE

Gyveno Naperville, IL, anksčiau Omaha, NE.

Mirė 1989 m. rugsėjo 14 d., sulaukusi 78 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Linkuvos apylinkėje. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Jurgis, dukte Onutė, žentas Rene, anūkės Marija ir Krista, svainė Marija Domijonaitė, pusseserė Julija Navakienė, vyro pusseserė Antanė Klorienė ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Priklausė Liet. Bendruomenėi, ateitininkams ir Liet. Dantų Gydytojų draugijai.

Kūnas pašarvotas šeštadienį, rugsėjo 16 d. nuo 2 iki 8 v.v. Friedrich Jones koplyčioje, 44 S. Mill St., Naperville, IL. Gedulingos mišios bus atnaušiamos šeštadienį, rugsėjo 16 d., 9:30 v. ryto Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčioje, 26 N. Ellsworth St., Naperville, IL. Po pamaldų velionė bus nulydėta ir palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, dukte, žentas ir anūkės.

Laidotuvių direkt. Friedrich Jones. Tel. 312-355-0213.

PADĖKA

A.†A. JONAS VEBRAS

Mūsų mylimas Vyras, Tėvas, Senelis ir Brolis mirė rugsėjo 5 d. ir rugsėjo 7 d. buvo palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Pasilikę liūdesyje dėkojame visiems išreiškusiems mums užuojautą asmeniškai laiškais, šv. Mišioms ir kitomis aukomis, atsiuntusiems geles ir visiems dalyvavusiems koplyčioje, bažnyčioje ir laidotuvėse.

Gili padėka kun. Vito Mykolaičiui už atnaušimą šv. Mišių, giliai prasmingą pamokslą, maldas koplyčioje ir už velionio palydėjimą į kapines.

Esame širdingai dėkingi Šv. M. Marijos Gimimo parapijos taip gausiai susirinkusiam chorui ir ypatinga padėka sol. Vaclovui Momkui už jautrų giedojimą.

Gili padėka karšto nešėjams ir laidotuvių namų direktoriams ponams Petkams.

Liūdinti žmona Sofija, dukte Elona-Sofija su šeima ir brolis Petras su šeima.

Su liūdesiu pranešame, kad 1989 metais rugsėjo 13 dieną, sulaukęs 83 metų, mirė mūsų mylimas Tėvelis ir Uošvis

A.†A. TELESFORAS GRIKINAS

Bus palaidotas rugsėjo 18 dieną šalia jo žmonos Konstancijos Šv. Kryžiaus kapinėse, Los Angeles, Kalifornijoje.

Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti jį savo maldose.

Angelė ir Algis Bliūdžiai

Į Dievo Išminties amžinybėje žydinčius sodus negrįžtamai išėjusiam

A.†A. JONUI VĖBRAI

jo žmonai SOFIJAI, dukrai ELONAI ir broliui, mūsų geram kaimynui, PETRUI su šeima reiškiamo giliai ir nuoširdžiai užuojautą.

Stasys Mankus ir Ignas Andrašius

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

kun. ALFONSAS GRAUSLYS

Mirė 1988 m. rugsėjo 14 d. ir buvo palaidotas Šv. Jono Krikštytojo kapinėse Toronte, Kanadoje.

Rugsėjo 14 d. įvairiose bažnyčiose už jį buvo atnaušautos šv. Mišios.

Pirmadienį, rugsėjo 18 d. 8:30 v. ryto šv. Mišios už velionį bus atnaušiamos tėvų jėzuitų koplyčioje, Chicagoje.

Visi, kun. a.a. Grauslį pažinojusieji, prašomi už jį pasimelsti.

Brangiam tėvui

A.†A.

ALOIS FLEISCHMANN

mirus, dukrai ELIZABETH SAKEVIČIENEI ir visiems artimiesiems mūsų giliausia užuojauta.

„Banga“

Miami

Pradodant 1988 m. liepos 2 d., kas šeštadienį
8:40 iki 10 v.v.
per WPNA (buv. WOPA etotis) 1490 AM

Žemė L

„Nauja radijo laida šiuolaikiniams lietuviams
lietuvių bei anglų kalbomis

Muzika - sveikata - moterų pasaulis - sportas - literatūra - kinas - satyra

Labanaktis, vaikučiai

„Pasakų pasaulis mažamečiams lietuviukams“

8:30 v.v. iki 9:40 v.v.

Alliance Communications, Inc.
408 South Oak Park Avenue, Oak Park, IL 60302
tel. nr. 848-8980

APLINK MUS

X Sol. Jonas Jocy, Vilniaus teatro solistas, atliks „Draugo“ bankete meninę programą rugsėjo 24 d., sekmadienį, Martiniقه pokylių salėje Evergreen Parke. Be to, jo koncertas bus St. Petersburg, FL, spalio 13 d. ir Jaunimo centre Chicagoje spalio 28 d.

X Dariaus Girėno liuanistinė mokykla jau pradėjo naujuosius mokslo metus. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p., Jaunimo centro II-me aukšte. Veikia vaikų darželis ir 8-ni pradinės mokyklos skyriai. Primiama vaikučiai nuo 4 metų amžiaus. Nauji mokiniai priimami visą rugsėjo mėn. Lietuviškųjų mokyklų nelankantieji lietuvių kilmės vaikučiai kviečiami registruotis ir lietuviškoje mokykloje susipažinti su savo kilmės kraštu ir geriau išmokyti lietuvių kalba.

X Vyresniųjų Lietuvių centras teikia įvairiopa reikalinga pagalba Chicagoje ir apylinkėse gyvenantiems vyresnio amžiaus lietuviams. Šios įstaigos veiklai remti bus vykdomas dovanų paskirstymas. Šiuo tikslu buvo išsiuntinotos bilietėlių knygelės. Visi jas gavusieji, prašomi paremti vyresniųjų lietuvių centrą ir galimai greičiau prisųsti bilietėlių šakneles.

X Estelle Rogers sudarė du stalus i „Draugo“ koncertą, kuris bus rugsėjo 24 d. Tai vyčių stalas, nes ir Estelle Rogers yra Vidurio Amerikos vyčių distrikto informacijos vedėja. Prie jos stalo sėdės Aldona ir Algirdas Braziai, Estelle Rogers, Eleonora Kasputis, Zakarkai, D. Wainauskas, Adelė Zunas, J. Kuizis, Mary Juzėnas ir Cecil Brazis.

X „Lituanicos“ futbolo klubo vyrų komanda šį sekmadienį, rugsėjo 17 d., žais pirmenybių rungtynes prieš turkų „Bullets“. Rungtynes vyks Marquette Parko aikštėje. Pradžią 3 val. p.p. Visi kviečiami atsilankyti ir savo moraline parama padėti „Lituanicos“ vyrams laimėti pirmenybes.

X A. a. Benediktą Lungi, prisimenant, šv. Mišios jo vienerių metų mirties sukakčiai prisiminti bus atnašaujamos šeštadienį, rugsėjo 16 d. 9:30 v.r. tėvų jėzuitų koplyčioje. Bičiūlius ir pažįstamus maloniai prašau pasimelsti už a.a. Benedikto sielą. Žmona.

X Penktadienį, rugsėjo 15 d. PLAYHOUSE, 2615 W. 69 St., 476-9763, gros Stockyard. Kviečiame visus pasilinksminti ir atsigaijvint po vasaros karščiu.

X Valentinas Masalakis, žymus Kauno dramos teatro aktorius, vaidina N. Gogolio „Pamišėlio užrauose“. Spektaklis įvyks šeštadienį, rugsėjo 16, 7 v.v. Jaunimo centro mažojoje salėje. Rengia Santara-Šviesa.

X Lietuvos keliauninkų dėmesiu! Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodromuose, įskaitant bilietus į kitus miestus – lėktuvais, traukiniais ar autobusais – skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą „VYTIS“ 718-760-3300.

X „Draugo“ laimėjimų šakneles, jei dar nesate jų gazine, prašome skubiai su auka jas gražinti iki rugsėjo 23 dienos. „Draugo“ banketo metu, kuris bus rugsėjo 24 d., paaiškės traukimo būdu laimėjusių pavardės, kurios bus paskelbtos „Drauge“.

Solistai su rengėjais... Iš kairės: sol. Jonas Jocy, „Draugo“ renginių komiteto pirmininkė Marija Remienė ir sol. Algirdas Brazis.

X Karolina Lieponytė ir Lina Čepėnaitė, dvi pirmojo skyriaus lietuvaiteis, modeliuoja Saks Fifth Ave. krautuvelyje vaikų drabužius madų parodoje Oak Brook, prie Chicago.

X Jau prasidėjo lietuvių kalbos pamokos nemokantiems lietuviškiams vaikams Balzoko Lietuvių kultūros muziejuje. Kiekvieną trečiadienį nuo 4:40 v. p.p. renkasi vaikai i muziejiaus žemėlapio kambarį susipažinti su lietuvių kalbos grožiu ir pačiais pagrindais. Vaikus atveda jų močiutės ir tuo metu noriai apžiūri muziejiaus rodimus. Jos yra mūsų kalbos saugotojos ir puoselėtojos. Iš mišrių šeimų atėję vaikai turi nepaprastai daug entuziazmo ir noro mokytis. Jie kartojia žodžius, deda sakinius i džiaugiasi išmoke pasakyti naują mintį. Kviečiame visus, o ypač mišrių šeimų vaikus pasinaudoti šia proga. Klasėje dar yra vietos naujiems mokiniams. Kiekvienas mokinys bus mokamas pagal jo sugebėjimus draugu ratelyje. Prašau kreiptis i Gailutė Valiulienė skambinant telefonu 582-6500.

X Siuntiniai i Lietuvą: video, stereo magnetofonai, Bayer aspirinas, vitaminai, kumpis ir žuvis dėžutėse. Rašykite Stasiui: Stanley's Lithuanian Parcel Service, 8965 E. South St., Fishers, IN 46038, tel. 317-842-8035.

X Knygos iš Lietuvos. Norintieji įsigyti „Vagos“ ir „Mokslu“ leidyklų išleistų knygų Lietuvoje gali kreiptis i tų leidyklų atstovą Kanadoje ir JAV-ėse, Liudą Stankevičių, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Que. Canada H7G 4K7.

X Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169.

X Romas Pukėtytis, Transpak firmos savininkas praneša, kad spalio mėn. išvyksta i Lietuvą. Jis vėl sąžiningai tarpininkaus savo tautiečiams pinigų pervedimo ar palikimo sutvarkymo reikaluose. Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312-436-7772.

X Beverly Shores Šv. Onos bažnyčioje šį sekmadienį, rugsėjo 17 d., 12 val. popietėje šv. Mišias atnašaus kun. Viktoras Rimėlis, MIC, 2 val. p.p. Beverly Shores Lietuvių klubo susirinkimas įvyks jo globėjų Ninos ir Jono Jurksaičių namuose.

X Jaunių ir jaunučių registracija Daumanto-Dielininkaičio ateitininkų kuopos bus rugsėjo 17 d., sekmadienį, po 11 val. šv. Mišrių Lietuvių mišijoje – lietuvių centre, 12 val. Ateitininkų namuose. Negalintieji asmeniškai atsilankyti prašomi registruotis pas Audronę Norušienę Bearchdale Dr., Lockport, IL 60441, tel. 301-7177.

X Union Pier Lietuvių drjos narių visuotinis metinis susirinkimas, kuriame bus peržvelgta metų veikla, išklaudyti drjos pareigūnų pranešimai ir 1989-1990 m. renkama valdyba ir kontrolės komisija, šaukiamas rugsėjo 23 d., šeštadienį, 3 val. p.p. Unin Pier Gintaro vasarvietės valgyklos patalpose. Po susirinkimo – bendra dalyvių vakariėnė. Kviečiami visi draugijos nariai dalyvauti.

X Vytautas P. Mikūnas, Vyduo Jaunimo fondo valdybos pirmininkas, Chicago, Ill., iždininkas Liudas Ramanauskas, atsiuntė „Draugui“ 100 dol. auką su tokiu laiškėliu: „Sveikiname „Draugo“ dienraščio redaktorius ir administraciją aštuoniadesimt metų sukakties proga. Linkime nepavargti ir ištesėti daug daug metų informuojant laisvojo pasaulio lietuvius“. Nuoširdus ačiū už gražų sveikinimą ir realią paramą dienraščiu.

X Akademinio Skautų Sąjūdžio 65 metų sukakties šventė įvyks rugs. 15-17 dienomis. Numatyta dienotvarkė: penkt., rugs. 15 d. 8:00 v.v. A.S.S. iškilminga sueiga ir pakėlimai Pasaulio Lietuvių centre, 511 E. 127th, Lemont, IL. Prašome dėvėti stovyklinę uniformą; šešt., rugs. 16 d. iškilminga vakariėnė 6:30 v.v. Balzoko muziejuje, 6500 S. Pulaski. Šv. Mišios yra nukeliamos i spalio 15 d. Rezervuoti pas fil. Aldoną Rauhienę 312-596-7438. Baigiame išparduoti vakariėnės bilietus!

X Žemaičių kultūros klubo poatostoginis susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 20 d. 1 v. p.p. Zigi Kojak salėje, 4500 S. Talman Ave. Nariai prašomi atsilankyti, nes bus aptariami svarbūs reikalai. Po susirinkimo – vaisės.

X Iėnuomojamas butas vienam asmeniui arti bažnyčios. Vonia ir dušas. Kreiptis: tel. 925-9571.

X Norman Burstein, žinomas kailininkas, parduoda kailinius su didele nuolaida lietuviams. Skambinti vakarais; 677-8489.

X Video, stereo, siuvimo mašinas ir vaistus siunčiame i Lietuvą. Prekes pristatome per UPS i kitus JAV miestus. Pervedame pinigus. Sudaromi iškviatimai, siunčiame kargo. Romas Pukėtytis, Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Darbo valandos: 12-6 v. p.p. kasdien, arba susitarus. Tel. 312-436-7772, namų 312-430-4145.

X Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su Rodman & Renshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916.

Solistai su rengėjais... Iš kairės: sol. Jonas Jocy, „Draugo“ renginių komiteto pirmininkė Marija Remienė ir sol. Algirdas Brazis.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

PAVYKUSI BALFO GEGUŽINĖ

Jau metai iš metų kaip Balfu darbuotojai, norėdami sutelkti daugiau lėšų vargstantiems ir šalpos reikalingiems lietuviams sušelpiti, rengia tradicinę gegužinę. Didžiausia šio renginio našta tenka apskrities valdybos pirm. S. Vanagūniui. Ši našta pasidaro lengvesnė, kada turima patyrusių ir sutartina dirbančių darbininkų, kurie šią pareigą atlieka nuoširdžiai ir pasišventusiai. Antroji šios naštos geroji pusė yra tai, kad mūsų lietuviškoji visuomenė dar stipriai teberemia šį kilnų šalpos darbą.

Šiais metais Balfu gegužinė įvyko rugpjūčio 20 d. Jaunimo centro patalpose. Oras pasiėtikė ne taip jau blogas. Nors naktį purkėnojo lietutis, bet vėliau saulutė visiems išsypsojosi. Gegužinės oficiali pradžia buvo 12 val. diena, bet kavinė veikė nuo 10 val., nes dalis visuomenės po šv. Mišrių rinkosi išgerti kavutės.

Įėjimą, kuris buvo 1 dol. auka, tvarkė J. Blažys ir J. Bagdžius, talkinant J. Kavaliauskui, A. Zaurai ir J. Naliui. Jų teigimu gegužinė aplankė mažiau žmonių, negu kitais metais. Šiomet ateitininkai „pagelbėjo“, surengdami savo gegužinę. Gaile, kad mūsų organizacijos dar iki šiol nesupranta Balfu šalpos darbo ir jam lėšų telkimo.

Laimės šulinį, kuris buvo gausus savo gėrybėmis ir davė daugiausiai pajamų, tvarkė darbščioji B. Jasaitienė su savo igudusiomis padėjėjomis ir padėjėjais: A. ir V. Valavičiai, A. Čepėnas, O. Gradinskienė, A. Kižienė, A. Vadeišienė, L. Vaičiūnienė, M. Škėmaitė, S. Plėnienė ir A. Dirgėla. Jie visi

darbavosi ne tik sekmadienį, bet ir visą šeštadienio popietę, iki buvo gražiai ir skoningai išdėstyta. Atsilankę i gegužinę galėjo gardžiuotis šviežiu ir gerai pagamintu maistu, kurį paruošė E. Pajedienė ir S. Januškiėnė, E. Kantiėnė talkinant. Šeštadienį po pietų buvo skutamos bulvės kugeliui, kur darbavosi 6 moterys. Maisto išdaliniui padėjo Regina ir Dana (Pajedienės dukterys) iš ok. Lietuvos Teodora, Irena, Onutė ir Alma. Bilietėlius maistui pardavinėjo A. Katelienė ir J. Linkuvienė. Troškulio numalšinimui veikė du barai, kuriuos aptarnavo A. Matulis, V. Levickas, A. Zakas, J. Matukas (kasininkas) ir K. Rožanskas. Tam tikra publikos dalis, nenorėdama maišytis didžiojoje dalyje, isitaisė kavinėje, kur buvo vėsu ir, gurdėnodami kavutę su gardžiais saldumynais, šnekėčiavosi. Kavinę tvarkė G. Meiluvienė su padėjėjomis A. Rastienė, J. Tamaševičienė, K. Venckute ir E. Šniokas, S. Jokubaitis – kasininkas. Reikia pažymėti, kad niekad neturėta tiek saldumynų, kiek šiais metais. Mūsų geradarės, nebijodamos karščiu, iškepė saldumynų, norėdamos pajavairinti ir padidinti kavinės pajamas. Tos gerosios šalpos rėmėjos buvo O. Račiūnienė, S. Miliauskienė, A. Rastienė ir G. Meiluvienė. Nuoširdžiausią padėką reiškėme Talman Delicatessen sav. M. V. Kupcikevičiams, Baltic Bakery sav. A. Ankiėnė ir sūniui ir Racine kepyklos savininkams už tortus, kepsnius ir visus saldumynus, kuriais gardžiavosi visi kavinės lankytojai.

Laimėjimus tvarkė Cicero skyrius, kuriam vadovavo D. Pareigienė. Jai talkino dr. Br.

Motušienė, J. Skamienė, Č. Baciėnienė, Sidlauskienė ir A. Repšienė. Laimėjimai pasiųdėjo gausiomis ir vertingomis dovanomis, kurias suaukojo geraširdžiai Balfu rėmėjai A. Zailskas, V. Valentinas, J. Vaznelis, Čebriėnė, R. Latožienė, Baltic Bakery, S. Januškiėnė, J. Mikulis, dail. J. Mačėnas, D. Pareigienė, dr. Pr. Budininkas, V. Valavičienė, audykla „Juosta“, O. Remeikiėnė ir dr. Br. Motušienė. Daug buvo laimingų bet buvo ir nelaimingų. Vieną kitą noriu paminėti. Kun. Domeikos paveikslą laimėjo B. Dundulis, dail. J. Mačėno – J. Mikulis, Baltic Bakery ragulių – G. Žukauskienė ir kiti.

Norintiems pamiklinti kojas, grojo K. Ramanausko orkestras. Buvo šokančių iki pat gegužinės pabaigos. Gegužinė aplankė Balfu centro valdybos pirm. M. Rudienė ir inž. A. Rudis. Malonu buvo juos matyti.

Apskrities valdybos ir skyrių rengėjų vardu reiškiu nuoširdią padėką „Draugui“ už dėdėtus gausius skelbimus, „Margučiu“, „Lietuvos Aidams“ ir kitiems. Nuoširdi padėka gegužinės talkininkams, rėmėjams ir visiems, kurie kuo nors prisidėjo prie gegužinės pasisekimo. Ypatinga padėka mūsų visuomenei už gausų atsilankymą ir įvertinimą rengėjų pastangų šalpos reikalams. Padėka visiems dovanų aukotojams laimėjėmams. Padėka ir Jaunimo centro vadovybei už visokeriopą pagalbą.

Ta pačia proga noriu priminti, kad Balfu rudeninis piniginis vėjus prasidėda nuo spalio 1 dienos. Priimkite rinkėjus su malonumu ir nors bent kokia aukele.

Ant. Repšienė

Ant. Repšienė, J. Skamienė, Č. Baciėnienė, Sidlauskienė ir A. Repšienė. Laimėjimai pasiųdėjo gausiomis ir vertingomis dovanomis, kurias suaukojo geraširdžiai Balfu rėmėjai A. Zailskas, V. Valentinas, J. Vaznelis, Čebriėnė, R. Latožienė, Baltic Bakery, S. Januškiėnė, J. Mikulis, dail. J. Mačėnas, D. Pareigienė, dr. Pr. Budininkas, V. Valavičienė, audykla „Juosta“, O. Remeikiėnė ir dr. Br. Motušienė. Daug buvo laimingų bet buvo ir nelaimingų. Vieną kitą noriu paminėti. Kun. Domeikos paveikslą laimėjo B. Dundulis, dail. J. Mačėno – J. Mikulis, Baltic Bakery ragulių – G. Žukauskienė ir kiti.

Norintiems pamiklinti kojas, grojo K. Ramanausko orkestras. Buvo šokančių iki pat gegužinės pabaigos. Gegužinė aplankė Balfu centro valdybos pirm. M. Rudienė ir inž. A. Rudis. Malonu buvo juos matyti.

Apskrities valdybos ir skyrių rengėjų vardu reiškiu nuoširdią padėką „Draugui“ už dėdėtus gausius skelbimus, „Margučiu“, „Lietuvos Aidams“ ir kitiems. Nuoširdi padėka gegužinės talkininkams, rėmėjams ir visiems, kurie kuo nors prisidėjo prie gegužinės pasisekimo. Ypatinga padėka mūsų visuomenei už gausų atsilankymą ir įvertinimą rengėjų pastangų šalpos reikalams. Padėka visiems dovanų aukotojams laimėjėmams. Padėka ir Jaunimo centro vadovybei už visokeriopą pagalbą.

Ta pačia proga noriu priminti, kad Balfu rudeninis piniginis vėjus prasidėda nuo spalio 1 dienos. Priimkite rinkėjus su malonumu ir nors bent kokia aukele.

Ant. Repšienė

Ant. Repšienė, J. Skamienė, Č. Baciėnienė, Sidlauskienė ir A. Repšienė. Laimėjimai pasiųdėjo gausiomis ir vertingomis dovanomis, kurias suaukojo geraširdžiai Balfu rėmėjai A. Zailskas, V. Valentinas, J. Vaznelis, Čebriėnė, R. Latožienė, Baltic Bakery, S. Januškiėnė, J. Mikulis, dail. J. Mačėnas, D. Pareigienė, dr. Pr. Budininkas, V. Valavičienė, audykla „Juosta“, O. Remeikiėnė ir dr. Br. Motušienė. Daug buvo laimingų bet buvo ir nelaimingų. Vieną kitą noriu paminėti. Kun. Domeikos paveikslą laimėjo B. Dundulis, dail. J. Mačėno – J. Mikulis, Baltic Bakery ragulių – G. Žukauskienė ir kiti.

Norintiems pamiklinti kojas, grojo K. Ramanausko orkestras. Buvo šokančių iki pat gegužinės pabaigos. Gegužinė aplankė Balfu centro valdybos pirm. M. Rudienė ir inž. A. Rudis. Malonu buvo juos matyti.

Apskrities valdybos ir skyrių rengėjų vardu reiškiu nuoširdią padėką „Draugui“ už dėdėtus gausius skelbimus, „Margučiu“, „Lietuvos Aidams“ ir kitiems. Nuoširdi padėka gegužinės talkininkams, rėmėjams ir visiems, kurie kuo nors prisidėjo prie gegužinės pasisekimo. Ypatinga padėka mūsų visuomenei už gausų atsilankymą ir įvertinimą rengėjų pastangų šalpos reikalams. Padėka visiems dovanų aukotojams laimėjėmams. Padėka ir Jaunimo centro vadovybei už visokeriopą pagalbą.

Ta pačia proga noriu priminti, kad Balfu rudeninis piniginis vėjus prasidėda nuo spalio 1 dienos. Priimkite rinkėjus su malonumu ir nors bent kokia aukele.

Ant. Repšienė

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

– Patirta, kad Kanados ministeris pirmininkas B. Mulroney vyks šį rudenį i Sovietų Sąjungą. Pabaltiečių federacijos komisija nori su juo pasimatyti ir įteikti informaciją apie Pabaltijo kraštus, kad ministeris nuvažiuės žinotų, kaip reikia kalbėti.

– Irena Lukoševičienė, PLB vicepirmininkė, dalyvavo Gotlando saloje Švedijoje vykusiose Europos lietuvių studijų diėnose. Ji ten skaitė ir paskaitą. Paskui su vyru dr. P. Lukoševičium aplankė Skandinavijos kraštus.

BRAZILJOJE

– Kun. Pranas Gavėnas, Sao Paulo mieste Šv. Kazimiero parapijos klebonas, Vyskupų konferencijai pasiuntė portugaliskai parašytą knygelę apie Lietuvą: „Kankinė, bet nenugalėta“. Su Brazilų Rašytojų sąjungos vadovu Henriku Lošinsku Alvez įteikė kartu ir Belgijoj išleista plateanė apie Lietuvos bažnyčias apžvalgą „L'Eglise en Lithuanie“.

– Sao Paulo arkivyskupija iki šiol buvo didžiausia. Popiežius Jonas Paulius II ją padalino i penkis vyskupijas su atskirais vyskupais. Šioje arkivyskupijoje lietuvių maldos diėna šėvenčiama birželio 12 d. Pamaldas Sao Paulo arkivyskupijos katedroje pradėdė pats arkivyskupas kard. Paulo Evaristo Arns, koncelebruojant iš lietuvių kun. P. Gavėniui ir kitų tautybių kunigams.

50 METŲ KUNIGYSTĖS MINĖJIMAS

Svarbiausia minėjimo dalis buvo šv. Mišios Šv. Antano bažnyčioje. Įeinant i bažnyčią buvo dalijamos knygelės su užrašu: „Kun. Albertas Rutkauskas, O.P., 50 metų kunigystės Dievo ir Bažnyčios tarnyboje 1989 m. rugsėjo 10 d. 10:30 val. ryto Šv. Antano bažnyčia Cicero, IL“.

Minėjimą ruošė klebonas, parapijos komitetas ir visi parapičiai. Salė buvo perpildyta. Dalyvavo per 300 asmenų. Bažnyčioje prie šv. Mišrių, be jubilieto kun. A. Rutkausko, buvo ir jo klasės draugas domininkonas kun. T. Žiūraitis. Šv. Mišias atnašavo jubiliatas kun. A. Rutkauskas, koncelebravo kiti kunigai. Pamokslą pasakė kun. Tomas Žiūraitis, O.P., kun. A. B. Rutkausko klasės ir kurso draugas.

Minėjimą salėje pradėjo klebonas kun. J. Šaraukas, pasveikindamas savo i kardinolo vardu. Prie prezidiumo stalo sėdėjo visi kunigai, kurie dalyvavo šv. Mišiose. Minėjimui vadovavo dr. P. Kisielius. Dr. Kisielius paminėjo kai kurias kun. A. Rutkausko dorybes. Jis pabrėžė, kad jis nuolankus, socialus iš pasiaukojimo. Jis visoms organizacijoms patarnauja maloniai. Šioje parapijoje dirba keliolika metų ir neieško poilsio.

Sveikino vietinės organizacijos: Jūrų šaulių kuopa, Lietuvos dukterų atstovė, Balfu B. Motušienė ir M. Rudienė, Altos K. Juškevičius. Sveikino jubiliatas kun. Žiūraitis iš Washingtono. Už sveikinimus padėkojo kun. A. Rutkauskas ilgesnėje savo kalboje.

Bažnyčioje solo giedėjo sol. L. Stepatienė.

J. Jokubka

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9-v. r. iki 1 val. d.

Lietuviai tremtiniai, kurie buvo Norilsko vietovėje Sibire, demonstruoja Vilniuje rugpjūčio 23 d. Nuotr. Dalios Šumskytės